

Univerzita Palackého v Olomouci

Právnická fakulta

Pavel Huczala

Změny základního kapitálu SRO

Diplomová práce

Olomouc 2014

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma Změny základního kapitálu SRO vypracoval samostatně a citoval jsem všechny použité zdroje.

V Olomouci dne 11. srpna 2014

.....
Pavel Huczala

Poděkování

Tímto bych rád poděkoval vedoucí mé diplomové práce, doc. JUDr. Ludmile Lochmanové Ph.D., za pomoc a cenné připomínky a rady. Rovněž děkuji mé rodině za podporu.

Obsah

Seznam použitých zkratk	6
1 Úvod	7
2 Základní kapitál	10
2.1 Pojem základního kapitálu	10
2.2 Funkce základního kapitálu	11
2.3 Změny v úpravě základního kapitálu SRO	13
3 Působnost valné hromady a statutárního orgánu při rozhodování o změnách základního kapitálu	15
3.1 Působnost valné hromady	15
3.2 Usnášeníschopnost valné hromady	15
3.3 Přijetí usnesení	16
3.4 Svolání valné hromady	16
3.5 Pozvánka	18
3.6 Náležitosti pozvánky	19
3.7 Náležitosti přijatého usnesení	20
4 Zvýšení základního kapitálu	22
4.1 Způsoby zvýšení	22
4.2 Proces efektivního zvýšení	22
4.2.1 Podmínky efektivního zvýšení peněžitými vklady	23
4.2.2 Podmínky efektivního zvýšení nepeněžitými vklady	23
4.2.3 Usnesení valné hromady	25
4.2.4 Prohlášení o převzetí vkladu	27
4.2.5 Podmínky pro převzetí vkladové povinnosti na základě přednostního práva	31
4.2.6 Vzdání se přednostního práva	32
4.2.7 Převzetí vkladové povinnosti ostatními osobami	32
4.3 Proces nominálního zvýšení základního kapitálu	33

4.3.1	Podmínky nominálního zvýšení základního kapitálu.....	33
4.3.2	Usnesení valné hromady o zvýšení základního kapitálu z vlastních zdrojů.....	35
4.4	Zápis a účinky zvýšení základního kapitálu	36
4.5	Zrušení usnesení valné hromady o zvýšení základního kapitálu	38
5	Snížení základního kapitálu	40
5.1	Proces snížení základního kapitálu	41
5.1.1	Usnesení o snížení základního kapitálu.....	41
5.1.2	Ediktální řízení	44
5.1.3	Zápis do obchodního rejstříku	47
5.1.4	Podmínky zápisu	48
5.1.5	Účinky snížení základního kapitálu.....	50
5.2	Dispozice s částkou snížení	51
5.3	Neplatnost usnesení valné hromady a vrácení plnění	51
6	Závěr	53
	Seznam použitých zdrojů	55
	Shrnutí	58
	Summary.....	58
	Klíčová slova	59
	Keywords.....	59

Seznam použitých zkratk

NOZ	zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník
ObčZ	zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů
ObchZ	zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů
ZOK	zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech
ZZT	zákon č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnících, ve znění pozdějších předpisů
ZVŘ	zákon č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob
ZZŘŠ	zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních
ZOO	zákon č. 21/2006 Sb., o ověřování shody opisu nebo kopie s listinou a o ověřování pravosti podpisu, ve znění pozdějších předpisů
NotŘ	zákon č. 352/1998 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění pozdějších předpisů
ZOA	zákon č. 85/1996 Sb., o advokacii, ve znění pozdějších předpisů
SRO	Společnost s ručením omezeným
NS	Nejvyšší soud České republiky
VS	Vrchní soud ČR

1 Úvod

Diplomovou práci na téma Změny základního kapitálu SRO budu zpracovávat podle rekodifikované právní úpravy, zákona o obchodních korporacích účinného od 1. 1. 2014. Poukážu také na klíčové změny, které zavedla tato úprava oproti dříve účinnému zákonu č. 513/1991 Sb., obchodnímu zákoníku. Jednotlivé úpravy však srovnávat nebudu, neboť ZOK vychází z úpravy ObchZ. Ten věnoval úpravě změn základního kapitálu ustanovení § 142 až 147, tedy pouhých 6 ustanovení, byť obsahově poměrně dlouhých. ZOK na rozdíl od toho uvedenou problematiku rozpracoval podrobněji, zařadil do ustanovení § 216 až 240 a přehledně ji rozdělil do dvou oddílů o zvýšení a snížení základního kapitálu. Zvýšení základního kapitálu je členěno do pododdílů obecných ustanovení, zvýšení základního kapitálu převzetím vkladové povinnosti a zvýšení základního kapitálu z vlastních zdrojů. Nutno dodat, že úprava změn základního kapitálu se vztahuje na rozhodnutí o zvýšení základního kapitálu přijatá ode dne účinnosti ZOK. Na rozhodnutí přijatá přede dnem účinnosti ZOK, se uplatní úprava ObchZ.

Společnost s ručením omezeným je bezesporu nejoblíbenější zakládanou obchodní společností. Z tohoto důvodu jsem se rozhodl, že téma mé diplomové práce se bude týkat právě této společnosti. S ohledem na to, že jednu z největších změn doznala úprava SRO v otázce výše základního kapitálu, který je pro kapitálové společnosti příznačný, rozhodl jsem se téma diplomové práce věnovat změnám základního kapitálu. Zákonodárce však ve vymezení SRO v ustanovení § 132 nadále nepočítá se základním kapitálem, jelikož jeho minimální výše je pouze 1 Kč. Odpadá tak základní kapitál jako koncepční prvek společnosti a celkově došlo k oslabení jeho role.¹ Nelze však říct, že by základní kapitál ztratil zcela na významu, protože řada společností bude mít nadále základní kapitál vyšší než je požadovaná minimální výše a veřejnost bude tento údaj dále sledovat a přikládat mu určitou váhu.² Toto řešení však liberalizuje přístup veřejnosti ke společnosti s ručením omezeným. Případní zakladatelé si tak nebudou muset lámat hlavu se sháněním zdrojů, kterými by splatili své vkladové povinnosti.

V této práci se budu zabývat zejména postavením orgánů společnosti v rámci procesu změn základního kapitálu, a to jak během přijímání rozhodnutí o změně základního kapitálu, tak při samotném procesu změny. Dále rozeberu způsoby zvýšení a snížení základního

¹ HAVEL, Bohumil. In ŠTENGLOVÁ, *Zákon o obchodních korporacích. Komentář*. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 272.

² HAVEL, Bohumil a kol. *Zákon o obchodních korporacích s aktualizovanou důvodovou zprávou*. Ostrava: Sagit, 2012, s. 39.

kapitálu, důvody a podmínky pro tyto změny. Rozeberu také ty problematické a nejasné ustanovení, kvůli kterým by v praxi mohly vznikat problémy. Nabídnou tak zejména řešení a výklad, ke kterým se přiklání literatura a zmíním i vlastní stanovisko k dané problematice.

Během této práce budu využívat hlavně metody popisné, komparační a analýzy. Hlavní metodou bude metoda popisná, jelikož ustanovení o základním kapitálu byla oproti dřívější úpravě podstatně rozšířena a koncepce změn základního kapitálu tak zůstala zachována. Komparační metodu využiji tam, kde se ZOK odchyluje od úpravy ObchZ a analytickou metodu v případě zákonných mezer. Diplomovou práci včetně úvodu a závěru člením do šesti kapitol. Jádro práce tvoří 4. a 5. kapitola, které jsem z důvodu přehlednosti a systematiky rozdělil do více podkapitol.

V druhé kapitole se zaměřím na institut základního kapitálu obecně, jeho charakteristiku, funkci. Dále také srovnám jednotlivé rozdíly, které základní kapitál se zákonem o obchodních korporacích prodělal.

Třetí kapitola bude pojednávat o postavení valné hromady a statutárního orgánu v rámci procesu přijímání rozhodnutí o změně základního kapitálu. Vzhledem k tomu, že zákon pro přijímání rozhodnutí o zvýšení a snížení základního kapitálu nečiní žádný rozdíl, bude se tato kapitola vztahovat na obě tyto změny základního kapitálu. Rozeberu zejména působnost valné hromady a její usnášeníschopnost. Budu se také věnovat povinnosti jednatele svolat valnou hromadu a náležitostem pozvánky na takovou valnou hromadu.

Čtvrtá kapitola bude pojednávat o zvýšení základního kapitálu, jeho způsobech a podmínkách pro zvýšení. Rozeberu problematiku zvýšení základního kapitálu převzetím vkladové povinnosti a také zvýšení základního kapitálu z vlastních zdrojů. Klíčové pro určení o jaké zvýšení se jedná, je usnesení valné hromady. Jednou ze zákonem stanovených náležitostí je lhůta pro převzetí vkladové povinnosti nebo označení vlastního zdroje nebo zdrojů, z nichž se základní kapitál zvyšuje.

Poslední kapitolu věnuji snížení základního kapitálu. Rozeberu důvody pro snížení základního kapitálu, samotný proces snížení základního kapitálu a jeho podmínky, náležitosti usnesení o snížení základního kapitálu. Věnovat se také budu ochraně věřitelů a s tím souvisejícímu ediktálnímu řízení.

S ohledem na to, že stávající právní úprava je v době psaní této práce zhruba půl roku účinná, očekával jsem, že budu mít problém s hledáním použitelných zdrojů. Jelikož až na výjimky, jako např. zavedení kmenových listů, oslabení role základního kapitálu, možnosti vlastnit více druhů podílů, nedošlo k zásadním změnám v koncepci úpravy společnosti s ručením omezeným, mohl jsem vycházet i ze starší literatury. Největším přínosem mi byl

komentář k ZOK A. Bělohávková a kol., který detailně rozpracovává problematiku změn základního kapitálu a pomohl mi ji pochopit v širších souvislostech. Související ustanovení týkající se společnosti s ručením omezeným, vkladu a základního kapitálu naopak kvalitně popisoval komentář k ZOK I. Štenglové a kol. Nápomocen mi také byl komentář k obchodnímu zákoníku od I. Štenglové a kol. Jiný pohled na danou problematiku mi občas daly i poznámkové znění k ZOK od J. Hejdy. Velice přínosná mi také byla monografie J. Holejšovského *Valné hromady společnosti s ručením omezeným*, která mi pomohla s uchopením třetí kapitoly. Jako shrnutí pro změny základního kapitálu mi výborně posloužila monografie K. Eliáše a kol. *Kurs obchodního práva: obchodní společnosti a družstva*. Monografie dalších autorů jsem se snažil doplnit odbornými články, elektronickými zdroji a také judikaturou, ač ke změnám základního kapitálu není nijak bohatá.

2 Základní kapitál

2.1 Pojem základního kapitálu

Základní kapitál je pojem a institut, který je charakteristický pro právní úpravu kapitálových společností. Obchodní zákoník vymezoval základní kapitál v § 58 jako peněžní vyjádření souhrnu peněžitých i nepeněžitých vkladů všech společníků do základního kapitálu. NS ve svém usnesení základní kapitál definoval jako „*souhrnné nominální vyjádření celkové výše vkladu všech společníků do společnosti. Tím je dána obecná charakteristika základního kapitálu jako fixního číselného údaje, který automaticky nepodléhá změnám v závislosti na tom, jak se mění majetkové poměry ve společnosti, tato číselná hodnota tedy nepředstavuje žádný konkrétní majetek*“³ Toto rozhodnutí je použitelné i pro stávající právní úpravu. Podle zákona o obchodních korporacích zůstává základní kapitál obsahově zachován, je však pouze jazykově zjednodušen.⁴ V ustanovení § 30 je základní kapitál definován jako souhrn všech vkladů. Abychom se však dostali k trochu přesnější definici, jako tomu je u obchodního zákoníku, je třeba pracovat i s ustanovením o vkladech v § 15. Podle něj je vklad peněžním vyjádřením hodnoty předmětu vkladu do základního kapitálu obchodní korporace. V návaznosti na to, lze konstatovat, že základní kapitál je souhrnný údaj jako peněžní vyjádření hodnoty všech předmětů vkladu do základního kapitálu. Předmětem vkladu je podle § 15 odst. 2 věc, kterou se společník zavazuje vložit do obchodní korporace za účelem nabytí nebo zvýšení účasti v ní. Tuto vkladovou povinnost lze splnit splacením v penězích (peněžitým vkladem) nebo vnesením jiné penězi ocenitelné věci (nepeněžitým vkladem). Z výše uvedeného tak plyne, že „*základní kapitál není označením pro majetek, který byl vložen do společnosti, nýbrž pouze vyjádřením jeho hodnoty v penězích. Majetek získaný vklady společníků může společnost volně používat, protože základním kapitálem není právě tento majetek, ale jen částka vyjádřená v účetnictví v pasivech společnosti.*“⁵ Vkladem nebude konkrétní věc, např. mobilní telefon nebo motocykl. Vkladem bude v tomto případě číselná hodnota např. 5000 Kč a 20000 Kč. Základní kapitál tedy bude 25 000 Kč.

Podle znění § 58 ObchZ je základní kapitál součástí vlastního kapitálu, který podle § 6 odst. 4 tvoří vlastní zdroje financování obchodního majetku podnikatele. J. Pokorná k tomuto uvádí, že základní kapitál úzce souvisí s financováním společnosti a způsoby,

³ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 3. března 2009, sp. zn. 28 Cdo 223/2010

⁴ HAVEL, Bohumil a kol. *Zákon ... s důvodovou zprávou...*, s. 39.

⁵ DĚDIČ, Jan a kol. *Akciové společnosti*. 6. vyd. Praha : C.H. Beck, 2007, s. 14.

kterými si společnost opatřuje prostředky potřebné pro naplňování své činnosti.⁶ K. Eliáš pak, že se jedná o prostředek, který vyjadřuje zdroje financování činnosti společnosti v jejich dělení na finanční zdroje vlastní a cizí. Vlastními zdroji je třeba rozumět základní kapitál, nerozdělený zisk a všechny zdroje, které společnost získá vlastní činností nebo od společníků ve formě vkladů. Cizí kapitál představuje zdroje pocházející od třetích osob, nejčastěji tedy úvěry.⁷ Základní kapitál povinně vytváří komanditní společnost, společnost s ručením omezeným, akciová společnost a družstvo. Základní kapitál se vyjadřuje v korunách českých, pouze akciová společnost jej může vyjádřit v eurech. Základní kapitál se v účetnictví vykazuje na straně pasiv. *Z účetního hlediska jsou vlastní i cizí zdroje uváděny na pasivní straně účetní rozvahy, čímž je vyjádřena jejich zdrojová povaha v protikladu k aktivům zachycujícím majetek, který byl z uvedených zdrojů obstarán.*⁸ K. Eliáš doplňuje: „*právní funkce odůvodňující zařazení základního kapitálu do pasiv spočívá v požadavku vázanosti základního kapitálu v kapitálové společnosti.*“⁹ Výše základního kapitálu se zapisuje do obchodního rejstříku a tuto výši lze změnit jen formalizovanými právními postupy jako zvýšení nebo snížení základního kapitálu.¹⁰ Změny základního kapitálu tvoří jádro této práce, důvodům pro změny, procesu změn a účinkům těchto změn se budu věnovat v následujících kapitolách.

2.2 Funkce základního kapitálu

Mezi hlavní funkce základního kapitálu patří:¹¹

- a) garanční funkce
- b) tzv. startovné
- c) měřítko zisku a ztráty
- d) měřítko účasti společníka na společnosti.

⁶ POKORNÁ, Jarmila. In POKORNÁ, Jarmila (ed). *Obchodní zákoník. Komentář I. díl*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2009, s. 58.

⁷ ELIÁŠ, Karel a kol. *Kurs obchodního práva. Obchodní společnosti a družstva*. 6. vydání. Praha: C.H. Beck, 2010, s. 45.

⁸ ELIÁŠ, Karel a kol. *Kurs obchodního práva. Právnícké osoby jako podnikatelé*. 5. vydání. Praha : C. H. Beck, 2003, s. 42.

⁹ Tamtéž, s. 42.

¹⁰ ELIÁŠ, Karel a kol. *Kurs obchodního práva. Obchodní ...*, s. 44.

¹¹ DVOŘÁK, Tomáš. *Akciová společnost a Evropská společnost*. 2. vydání. Praha: ASPI Publishing, 2009, s. 581.

Sub a) Garanční funkce je v literatuře nejdiskutovanější funkcí základního kapitálu. Garanční funkce vypovídá pouze o tom, do jaké výše jsou potřeby společnosti kryty vlastními zdroji a nakolik lze předpokládat, že společnost má majetek vyjádřený základním kapitálem. Zákon se snaží zajistit rovnost mezi majetkem společnosti a základním kapitálem. S garanční funkcí tak souvisí i zásada zachování základního kapitálu. Jejím projevem je zejména povinnost vytvářet základní kapitál v zákonem stanoveném rozsahu, povinnost splatit vklady alespoň zčásti před zápisem výše do obchodního rejstříku.¹²

Nutno dodat, že společnost ručí za své dluhy celým svým majetkem a nikoliv jen do výše základního kapitálu. Nelze však tvrdit, že by byl základní kapitál spolehlivým ukazatelem platební schopnosti. Také výše základního kapitálu zapsaná v obchodním rejstříku nemá dostatečnou vypovídající hodnotu. Překonána je myšlenka, že čím vyšší má společnost kapitál, tím je důvěryhodnější schopnost plnit závazky. Dříve proklamovaná garanční funkce tak ztrácí na významu i proto, že společnost nemá žádnou povinnost základní kapitál udržovat. Peníze nemusí ležet na účtu u banky, ale společnost s nimi bude nepochybně realizovat svou činnost. Nepeněžitý vklad bude ze svojí podstaty také použit k realizaci činnosti. V této souvislosti lze základní kapitál označit za určitou *reálnou* veličinu, která je neměnná na výsledcích hospodaření a nemusí odpovídat reálnému stavu společnosti.¹³ T. Dvořák dokonce uvádí, že „*čím vyšší je základní kapitál společnosti, tím nezodpovědněji věřitelé zajišťují své pohledávky a méně zkoumají skutečný stav společnosti.*“¹⁴ S. Kutnar shodně předpokládá, že čím nižší základní kapitál bude, tím obezřetnější budou případní obchodní partneři při obchodování.¹⁵

S ohledem na výše uvedené, lze shrnout, že pokud jde o skutečnou hospodářskou situaci společnosti, základní kapitál v tomto ohledu nemá příliš velkou vypovídací schopnost. Daleko větší význam pro obchodní styk budou mít údaje z účetní bilance.¹⁶ O skutečné garanční funkci by bylo možné hovořit v případě, že by společnost měla povinnost zachovávat tento základní kapitál po celou dobu své existence. Úloha základního kapitálu

¹² Podrobněji ELIÁŠ, Karel a kol. *Kurs obchodního práva. Obchodní společnosti a družstva*. 6. vydání. Praha: C.H. Beck, 2010, s. 52.

¹³ LOCHMANOVÁ, Ludmila. *Základy obchodního práva*. 2. přepracované a doplněné vydání. Ostrava: Key Publishing, 2011, s. 97-98.

¹⁴ DVOŘÁK, Tomáš. *Akciová společnost a Evropská společnost*. 2. vydání. Praha: ASPI Publishing, 2009, s. 583.

¹⁵ KUTNAR, Stanislav. *Změny v právní úpravě týkající se společnosti s ručením omezeným od 1.1.2014*. [online]. epravo.cz, 21. srpna 2013 [cit. 2. března 2014]. Dostupné na <<http://www.epravo.cz/top/clanky/zmeny-v-pravni-uprave-tykajici-se-spolecnosti-s-rucenim-omezenym-od-1-1-2014-92088.html>>.

¹⁶ ELIÁŠ, Karel a kol. *Kurs obchodního práva. Obchodní společnosti a družstva*. 6. vydání. Praha: C.H. Beck, 2010, s. 48.

zajistit ochranu věřitelů byla zpochybněna i evropskou judikaturou¹⁷ Např. argument Evropského soudního dvora ve věci Centros, že „základní kapitál není sám o sobě způsobilý zajistit ochranu věřitelů.“¹⁸

Sub b) Základní kapitál plní funkci prostředků, se kterými může společnost reálně počítat a využívat je ke své činnosti už od svého vzniku, tedy tzv. startovního.

Sub c) Měřítko zisku a ztráty je další funkcí základního kapitálu, nicméně také velmi diskutované. Základní kapitál se v účetnictví uvádí na straně pasiv. Měřítkem by tedy mohl být pouze v tom smyslu, že při skončení hospodaření se ztrátou bude výše vlastního kapitálu nižší než základní kapitál, při zisku by byl vlastní kapitál naopak vyšší.¹⁹

Sub d) Základní kapitál také hraje roli při určování podílů jednotlivých společníků. U SRO se určuje podle poměru vkladu k výši základního kapitálu, nestanoví-li společenská smlouva jinak.²⁰

2.3 Změny v úpravě základního kapitálu SRO

Zákon o obchodních korporacích nečiní zásadní rozdíl v definici základního kapitálu. Výrazně se však liší pojetí tohoto institutu. Vzhledem k tomu, že základní kapitál z důvodu omezeného ručení společníků ztratil svůj význam při ochraně věřitelů, byla jeho výše liberalizována.²¹ Zákon o obchodních korporacích významně snížil nároky na založení společnosti. Minimální výši základního kapitálu snížil z původně požadovaných 200 000 Kč na pouhou 1 Kč, ledaže společenská smlouva určí, že je vklad vyšší. Konkrétní výši základního kapitálu totiž ZOK neurčuje, stanovil pouze minimální vkladovou povinnost na právě 1 Kč na každý vklad. V jednočlenné společnosti tak bude minimální výše základního kapitálu právě 1 Kč. Díky této změně budou moct SRO zakládat i osoby, které si je dřív díky původní minimální výši základního kapitálu nemohli dovolit. ZOK tak opouští dřívější přístup, podle kterého byl právě základní kapitál nejdůležitějším prostředkem k ochraně věřitelů. Namísto toho používá k ochraně jiných institutů. Mezi ně patří²²:

¹⁷ RŮŽIČKA, Michal. *K navrhované úpravě změn základního kapitálu u společností s ručením omezeným*. [online]. epravo.cz, 27. září 2011 [cit. 20. června 2014]. Dostupné na <<http://www.epravo.cz/top/clanky/k-navrhovane-uprave-zakladniho-kapitalu-u-spolecnosti-s-rucenim-omezenym-76780.html>>.

¹⁸ Rozsudek Soudního dvora ze dne 9. března 1999, C-212/97

¹⁹ BĚLOHLÁVEK, J. Alexander, HÓTOVÁ, Renáta. In BĚLOHLÁVEK, J. Alexander a kol (ed). *Komentář k zákonu o obchodních korporacích*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2013, s. 209.

²⁰ DVOŘÁK, Tomáš. *Společnost s ručením omezeným*. 3. přepracované vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2008. s. 324.

²¹ HAVEL, Bohumil a kol. *Zákon ... s důvodovou zprávou...*, s. 39.

²² ŠTROSOVÁ, Ilona. *Základní kapitál a další prostředky ochrany věřitele u společnosti s ručením omezeným* [online]. ihned.cz, 11. února 2014 [cit. 19. června 2014]. Dostupné na <<http://zpravy.ihned.cz/c1-61692670-zakladni-kapital-a-dalsi-prostredky-ochrany-veritele-u-spolecnosti-s-nbsp-rucenim-omezenym>>.

- ručení členů statutárního orgánu v případě úpadku (§ 68)
- ručení vlivné osoby u podnikatelských seskupení (§ 71)
- test insolvence (§ 40)

3 Působnost valné hromady a statutárního orgánu při rozhodování o změnách základního kapitálu

V následujícím textu se zaměřím na problematiku postavení jednatele a valné hromady společnosti v rámci rozhodování o změnách výše základního kapitálu.

3.1 Působnost valné hromady

Valná hromada je nejvyšším orgánem společnosti a rozhoduje tak o základních otázkách společnosti. Tato rozhodnutí mají formu usnesení (§ 190 odst. 1 ZOK). Změna základního kapitálu spadá do výhradní působnosti valné hromady podle § 190 odst. 2 písm. b) ZOK, jež je kogentním pravidlem. V případě jednočlenné společnosti vykonává působnost nejvyššího orgánu její společník, ten je v tomto případě oprávněn o snížení základního kapitálu rozhodnout. Změnu základního kapitálu je nutno s ohledem na ustanovení § 171 odst. 1 písm. b) ZOK chápat jako rozhodnutí, jehož důsledkem se mění společenská smlouva ve výši základního kapitálu.

3.2 Usnášeníschopnost valné hromady

V ustanovení § 169 zákon řeší usnášeníschopnost valné hromady. Neurčí-li společenská smlouva jinak, je valná hromada schopná se usnášet, jsou-li přítomni společníci, kteří mají alespoň polovinu všech hlasů. Při posuzování schopnosti valné hromady se usnášet se nepřihlíží k hlasům společníků, kteří nemohou vykonávat hlasovací právo. Podle § 173 odst. 1 písm. a) společník nevykonává hlasovací právo, jestliže valná hromada rozhoduje o jeho nepeněžitým vkladu. Ve vztahu ke zvýšení základního kapitálu však nelze hovořit o přijetí zvláštního usnesení, jak by se mohlo zdát z poněkud matoucí díkce § 171 odst. písm. c) nebo 190 odst. 2 písm. b). Valná hromada rozhoduje rovnou o zvýšení základního kapitálu nepeněžitým vkladem, tedy o přijetí usnesení podle § 223. Rozhodnutím o nepeněžitým vkladu ve smyslu § 173 odst. 1 písm. a) je usnesením o zvýšení základního kapitálu nepeněžitým vkladem. Společník, který se na zvýšení základního kapitálu podílí nepeněžitým vkladem, tak nemůže hlasovat o přijetí usnesení o zvýšení základního kapitálu.²³

²³ ŠUK, Petr. In ŠTENGLOVÁ, Ivana (ed). *Zákon o obchodních ...*, s. 329.

3.3 Přijetí usnesení

Pro přijetí rozhodnutí o změně základního kapitálu se vyžaduje souhlas alespoň dvoutřetinové většiny všech společníků podle § 171 odst. 1 písm. b). Zákon umožňuje hlasování nepřítomného společníka v ustanovení § 174, pokud své hlasovací právo vykoná nejpozději do 7 dnů od konání valné hromady, na které došlo k rozhodnutí o snížení základního kapitálu. Podpis na tomto vyjádření musí být podle § 174 a § 175 odst. 3 úředně ověřen. Ustanovení § 172 odst. 1 ve spojení s § 776 odst. 2 normuje, že rozhodnutí valné hromady o snížení základního kapitálu musí být notářsky ověřeno. Součástí notářského zápisu v tomto případě nemusí být schválený text změny společenské smlouvy podle § 172 odst. 2, jelikož jde o usnesení, v jehož důsledku se obsah společenské smlouvy změní podle § 171 odst. 1 písm. b). Jednatelé namísto toho stíhá povinnost stanovená v § 197, podle které vyhotoví úplné znění společenské smlouvy a uloží je spolu s listinami prokazujícími změnu do sbírky listin obchodního rejstříku.²⁴

Na řádný proces přijetí rozhodnutí valné hromady zákon klade určité požadavky. Jedná se o svolání valné hromady, pozvánku na valnou hromadu, usnášeníschopnost valné hromady a náležitosti přijatého usnesení. *„Je-li přijetí usnesení zatíženo procesními vadami nebo neobsahuje-li usnesení některý z obligatorních údajů, může se každý společník, jednatel nebo člen dozorčí rady společnosti postupem podle § 191 dovolávat neplatnosti tohoto usnesení.“*²⁵

3.4 Svolání valné hromady

Zákon nepočítá s tím, že by se společníci v náhodně daném čase a místě shromáždili, ale předpokládá iniciativu určité osoby či osob k přijetí rozhodnutí ve věcech společnosti. Valnou hromadu může svolat pouze osoba k tomu oprávněná. Zákon v první řadě svěřuje oprávnění svolat valnou hromadu jednatelem společnosti (§ 181). *„Svolání valné hromady je jedním z takřka výsadních práv a zároveň jednou z elementárních povinností jednatele.“*²⁶ *„Pokud má společnost více jednatelů, je oprávněn svolat valnou hromadu kterýkoliv z nich, a to i v případě, že společenská smlouva stanoví jejich společné jednání jménem společnosti.“*²⁷ *Tvoří-li však jednatelé kolektivní orgán (§ 194 odst. 2), který o záležitostech společnosti (a to*

²⁴ ŠUK, Petr. In ŠTENGLOVÁ, Ivana (ed). *Zákon o obchodních ...*, s. 343.

²⁵ BĚLOHLÁVEK, J. Alexander, HÓTOVÁ, Renáta. In BĚLOHLÁVEK, J. Alexander (ed). *Komentář k ...*, s. 1081.

²⁶ PROSSER, Martin. In HEJDA, Jan. *Nový zákon o obchodních společnostech a družstvech: zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech : (zákon o obchodních korporacích) : poznámkové znění*. 1. vyd. Olomouc: ANAG, 2013, s. 238.

²⁷ BĚLOHLÁVEK, J. Alexander, HÓTOVÁ, Renáta. In BĚLOHLÁVEK, J. Alexander (ed). *Komentář k ...*, s. 797.

nejen o obchodním vedení podle § 195 odst. 1 věty druhé) rozhoduje ve sboru (§ 156 odst. 1 věta první NObčZ) musí o svolání valné hromady rozhodnout většinou hlasů jednatelů přítomných na zasedání tohoto kolektivního orgánu (§ 194).²⁸ Zákon v ustanoveních § 183 dává právo svolat valnou hromadu i společníkům a dozorčí radě. Půjde o případy, kdy společnost nemá jednatele nebo ten své povinnosti dlouhodobě neplní anebo vyžaduje – li to zájem společnosti. Za předpokladu, že na žádost kvalifikovaného společníka nesvolá do 1 měsíce valnou hromadu jednatel, může ji svolat tento kvalifikovaný společník sám (§ 187).

Nově podle zákona o obchodních korporacích je jednatel povinen účastnit se valné hromady, a to vždy. To souvisí s § 155, který jednatele ukládá povinnost poskytnout společníkům informace o společnosti. Jednatel má jako svolavatel valné hromady povinnost tuto zahájit a řídit do doby, než bude zvolen její předseda. Tato povinnost jednatele je také předpokládána při zvýšení základního kapitálu převzetím vkladové povinnosti podle § 219. Jednatel je v tomto případě povinen valné hromadě předložit písemnou zprávu, ve které uvede důvody pro zvýšení základního kapitálu nepeněžitými vklady. V návaznosti na výše uvedené dodávám, že pokud valnou hromadu svolává jeden z více jednatelů, kteří tvoří kolektivní orgán, měl by zajistit, aby byli o jednání vyrozuměni i ostatní jednatele. To platí i pro případ, že valnou hromadu svolává některý společník nebo dozorčí rada.

„Svolání valné hromady spadá do působnosti jednatele jakožto člena orgánu, který musí funkci vykonávat osobně (§ 159 odst. 2 věta první NObčZ). Rozhodnutí o svolání valné hromady a jejím pořadu proto musí učinit jednatel (jednatele) osobně a nemůže výkon tohoto oprávnění přenést na třetí osobu. I v režimu zákona o obchodních korporacích proto platí, že oprávnění třetí osoby svolat valnou hromadu nelze dovozovat z plné moci udělené jednatelem třetí osobě k zastupování společnosti při všech právních jednáních (rozsudek NS sp. zn. 29 Odo 1061/2004). Uvedený závěr však nebrání tomu, aby jednatel, který rozhodl o konání valné hromady (včetně jejího programu), pověřil třetí osobu realizací tohoto rozhodnutí (jež může zahrnovat např. i vyhotovení pozvánky a její odeslání společníkům).“²⁹

Zákon blíže nevysvětluje, co je nutno pokládat za „svolání“. Z praktického hlediska je za svolání třeba pokládat všechny úkony svolavatele, které směřují k tomu, aby se valná hromada mohla v daném místě a čase konat. Budeme-li vycházet z ustanovení § 184, svoláním je možno rozumět odeslání oznámení o konání valné hromady (tzv. pozvánky.)³⁰

²⁸ ŠUK, Petr. In ŠTENGLOVÁ, Ivana (ed). *Zákon o obchodních ...*, s. 342.

²⁹ Tamtéž.

³⁰ HOLEJŠOVSKÝ, Josef. *Valné hromady společností s ručením omezeným*. Praha: C.H. Beck, 2011, s. 67.

Valná hromada musí být svolána alespoň jednou za účetní období, není-li společenskou smlouvou či zákonem stanoveno, že má být svolána častěji (§ 181). Účetním obdobím je dle § 3 odst. 2 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví nepřetržitě po sobě jdoucích 12 měsíců. Účetní období se shoduje s kalendářním rokem nebo hospodářským rokem. Hospodářským rokem je účetní období, které začíná prvním dnem jiného měsíce, než je leden.

3.5 Pozvánka

Zákon v ustanovení § 184 pro oznámení o konání valné hromady vyžaduje písemnou formu, neurčí-li společenská smlouva jinak. Písemná forma je zachována, je-li obsah pozvánky zachycen na listině. V souladu s § 562 odst. 1 OZ bude písemná forma pozvánky zachována i tehdy, bude-li učiněna elektronickými nebo jinými technickými prostředky umožňujícími zachycení jejího obsahu a určení jednatelky osoby. V tomto případě také musí být s ohledem na ustanovení § 561 odst. 1 OZ pozvánka elektronicky podepsána. Požadavky na toto podepsání stanoví jiný právní předpis, kterým je zákon č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu.

Změnou ve společenské smlouvě lze zákonný požadavek na písemnou formu modifikovat a určující se stane forma, kterou stanoví společenská smlouva. Může se tedy jednat o ústní nebo telefonické pozvání.

Zákon v § 184 odst. 1 určuje lhůtu, ve které je třeba doručit pozvánku společníkům na alespoň 15 dní před konáním valné hromady. Svolavatel tedy musí pozvánku odeslat s takovým předstihem, aby si ji společníci mohli převzít minimálně ve lhůtě 15 dnů před konáním valné hromady. Samotné odeslání ve lhůtě 15 dnů před konáním valné hromady nebude stačit. Odešle-li svolavatel pozvánku prostřednictvím provozovatele poštovních služeb a nebude-li jasné, kdy byla doručena, uplatní se vyvratitelná právní domněnka podle § 573 OZ. Podle ní se za dobu doručení považuje třetí pracovní den po odeslání a pro adresu v jiném státě je to patnáctý pracovní den po odeslání.

„S ohledem na to, že úprava lhůty pro svolání valné hromady je shodná s její úpravou v obchodním zákoníku (§ 129 odst. 1), uplatní se i v poměrech zákona o obchodních korporacích závěry formulované Nejvyšším soudem v usnesení sp. zn. 29 Cdo 590/2009. V něm Nejvyšší soud vysvětlil, že „je povinností společnosti pozvánku na valnou hromadu odeslat tak, aby mohla být společníkovi doručena ve lhůtě stanovené § 129 odst. 1 ObchZ, tj. aby mohla být doručena nejméně 15 dnů přede dnem konání valné hromady. Jen tak bude zajištěno, aby společník byl o tom, že se bude valná hromada konat, informován s dostatečným časovým předstihem.“ Neurčí-li tudíž společenská smlouva jinak, musí být

*pozvánka ve lhůtě stanovené zákonem, popřípadě společenskou smlouvou, společníku doručena, resp. se musí v této lhůtě dostat do sféry jeho dispozice.*³¹

Nedodržení této 15-ti denní lhůty pro oznámení o konání valné hromady může vést k vyslovení neplatnosti usnesení této valné hromady, protože by tím došlo k narušení práva společníka být s předstihem informován o konání valné hromady a na její jednání se připravit.³² Jelikož § 184 odst. 1 umožňuje společníkům, aby si způsob i lhůtu pro svolání valné hromady upravili odlišně, mohou se společníci ve společenské smlouvě dohodnout, že pro dodržení lhůty postačí, je-li pozvánka v této lhůtě odeslána. Nebude-li ujednáno jinak, uplatní se úprava zakotvená v § 184 odst. 1.

Pozvánka se zašle na adresu společníka uvedenou v seznamu společníků, ledaže společenská smlouva určí jinak § 184 odst. 2. Zákon pro tuto pozvánku nevyžaduje zaslání doporučeným dopisem.

3.6 Náležitosti pozvánky

V pozvánce na valnou hromadu musí být podle § 184 odst. 1 uveden termín konání valné hromady a její pořad. Součástí pozvánky je i návrh usnesení valné hromady, které má být přijato. Pozvánka na valnou hromadu není právním jednáním. K tomuto závěru dospěl NS v usnesení sp. zn. 35 Odo 755/2005. Ačkoliv pozvánka není právním jednáním, NS v usnesení sp. zn. 29 Cdo 3703/2009 opět došel k závěru, že i na její obsah se uplatní požadavek určitosti a srozumitelnosti. Určitost pozvánky je přitom nutno posuzovat analogicky podle pravidel pro výklad právních úkonů. **Pozvánka tedy musí obsahovat:**

- **označení společnosti**

V pozvánce musí být společnost dostatečně určitě označena.

- **termín a místo konání valné hromady**

Termín jednání musí být určen datem a časem. Dle § 186 je tyto údaje třeba stanovit tak, aby co nejméně omezovaly možnost společníka účastnit se valné hromady.

- **pořad jednání**

Body pořadu jednání musí být popsány natolik určitě, aby se společníci mohli seznámit s pořadem jednání a připravit se na jeho projednání³³

- **označení svolavatele včetně jeho podpisu**

- **text navrhovaného usnesení**

³¹ ŠUK, Petr. In ŠTENGLOVÁ, Ivana (ed). *Zákon o obchodních ...*, s. 342.

³² Tamtéž.

³³ Usnesení Nejvyššího Soudu ze dne 25. září 2001, sp. zn. 29 Odo 155/2001

Dosud ten, kdo valnou hromadu svolával, pouze vymezil pořad jednání valné hromady. Nově zákon o obchodních korporacích vyžaduje, aby svolavatel formuloval k jednotlivým bodům pořadu jednání i **text usnesení, která jím jsou navrhována k přijetí.**

- **další náležitosti**

Nelze vyloučit, aby pozvánka obsahovala i další náležitosti na základě společenské smlouvy nebo např. jiných právních předpisů.³⁴

Umožňuje-li společenská smlouva účast na jednání valné hromady s využitím technických prostředků, musí pozvánka na valnou hromadu obsahovat i podmínky takové účasti a hlasování, určené společenskou smlouvou nebo, neurčuje-li je společenská smlouva, statutárním orgánem (§ 167 odst. 3).

3.7 Náležitosti přijatého usnesení

Z textu zákona přímo nevyplývá, jaké náležitosti obecně má usnesení valné hromady obsahovat. Zákon však vyžaduje zápis o jednání valné hromady, pro který vyžaduje náležitosti uvedené v § 189. Zápis obsahuje:

- firmu a sídlo společnosti
- místo a dobu konání valné hromady
- jméno předsedy nebo svolavatele a zapisovatele
- **rozhodnutí valné hromady** s uvedením výsledku hlasování
- případná odmítnutí jednatele poskytnout informace podle § 156 a
- obsah protestu společníka, jednatele, popřípadě člena dozorčí rady, je-li zřízena, týkajícího se rozhodnutí valné hromady, jestliže o to protestující na valné hromadě požádá.
- k zápisu se přiloží předložené návrhy, prohlášení a listina přítomných.

„Zákon o obchodních korporacích vychází z toho, že rozhodnutí valné hromady, je právním jednáním „ve smyslu toho, jak ho chápe nově občanský zákoník“ (důvodová zpráva k § 44 až 75 návrhu zákona o obchodních korporacích). Jinými slovy usnesení valné hromady je vážným (§ 551 NObčZ), určitým a srozumitelným (§ 553) projevem vůle (§ 551), jenž „vyvolává právní následky, které jsou v něm vyjádřeny, jakož i právní následky plynoucí ze zákona, dobrých mravů, zvyklostí a zavedené praxe stran“ (§ 545 NObčZ). Usnesení valné

³⁴ HOLEJŠOVSKÝ, Josef. *Valné hromady ...*, s. 83.

hromady musí být, jako každé jiné právní jednání, určité a srozumitelné (§ 553); je-li jeho obsah neurčitý či nesrozumitelný, hledí se na ně, jako kdyby nebylo přijato (§ 45 odst. 2).“³⁵

Náležitosti usnesení o zvýšení základního kapitálu převzetím vkladové povinnosti zákon musí obsahovat:

- a) částku, o niž se základní kapitál zvyšuje
- b) lhůtu pro převzetí vkladové povinnosti
- c) určení druhu podílu, připadá-li nový vklad společníka na nový podíl, popřípadě
- d) popis nepeněžitého vkladu a částku, která se započítává na emisní kurs společníka, určenou na základě znaleckého posudku nebo postupem podle § 489 nebo 469,
- e) lhůtu pro odevzdání kmenového listu nebo pro převzetí nového kmenového listu.

Pro zvýšení základního kapitálu z vlastních zdrojů musí usnesení obsahovat:

- a) částku, o niž se základní kapitál zvyšuje
- b) označení vlastního zdroje nebo zdrojů, z nichž se základní kapitál zvyšuje, v členění podle struktury vlastního kapitálu v účetní závěrce,
- c) novou výši vkladu společníka nebo výši nového vkladu společníka, případně
- d) určení podílů, připadá-li nový vklad na nový podíl,
- e) lhůtu pro odevzdání kmenového listu nebo pro převzetí nového kmenového listu.

Usnesení valné hromady o snížení základního kapitálu obsahuje:

- a) částku, o niž se základní kapitál snižuje,
- b) údaj, jak se mění výše vkladů společníků, případně jejich počet,
- c) údaj o tom, zda částka odpovídající snížení základního kapitálu bude celá nebo zčásti vyplacena společníkům nebo zda bude prominuta povinnost splnit vkladovou povinnost anebo jakým jiným způsobem bude s touto částkou naloženo
- d) lhůtu pro odevzdání kmenového listu.

Jednotlivým náležitostem těchto usnesení se budu věnovat samostatně v kapitolách o zvýšení a snížení základního kapitálu, neboť samotné náležitosti mají spojitost s ustanoveními, týkajícími se procesu změn základního kapitálu, jejich limity, právy a povinnostmi společníků a věřitelů.

³⁵ ŠUK, Petr. In ŠTENGLOVÁ, Ivana (ed). *Zákon o obchodních ...*, s. 357.

4 Zvýšení základního kapitálu

4.1 Způsoby zvýšení

Zákon o obchodních korporacích nezavádí ve změnách základního kapitálu žádné zásadní rozdíly. Regulace zvýšení základního kapitálu tak sleduje právní úpravu obchodního zákoníku, avšak poněkud podrobněji ji rozpracovává. Ani u způsobu zvýšení základního kapitálu nedošlo k zásadním změnám. Nadále zůstává možnost zvýšit základní kapitál **efektivně** nebo **nominálně**. O efektivním zvýšení se jedná v případě, kdy společnost fakticky nabude nový majetek převzetím vkladové povinnosti ke zvýšení dosavadních vkladů nebo k novému vkladu, a to prostřednictvím peněžitých nebo nepeněžitých vkladů, přičemž k účasti na zvýšení peněžitými vklady mají společníci přednostní právo.³⁶ Dojde tak ke zvětšení kapitálu a možnosti financovat společnost vlastními prostředky. Může se také jednat o situaci, kdy má společnost zájem o dalšího společníka z důvodu osobních dovedností a nejde tak učinit převodem obchodního podílu nebo jeho rozdělením a převodem, protože ten je společenskou smlouvou vyloučen. V tomto případě valná hromada rozhodne o zvýšení základního kapitálu o vklad nového společníka.³⁷

Nominální nebo také deklaratorní zvýšení nemá vliv na velikost majetku společnosti, ale naopak na její strukturu, k jejíž změně dochází. V podstatě se jedná o účetní operaci, ve které se přesune disponibilní majetek společnosti do základního kapitálu. Společnost tak váže víc majetku, což se může projevit ve vnějších vztazích společnosti.³⁸ V tomto případě se jedná o zvýšení základního kapitálu z vlastních zdrojů. Nově zákon o obchodních korporacích zavádí možnost zvýšit základní kapitál **kombinací efektivního a nominálního zvýšení**.

4.2 Proces efektivního zvýšení

Proces zvýšení základního kapitálu lze rozdělit do několika stěžejních fází, které na sebe z časového hlediska navazují. Jedná se o:

- usnesení valné hromady o zvýšení základního kapitálu
- písemné převzetí vkladové povinnosti
- zápis zvýšení základního kapitálu do obchodního rejstříku

³⁶ FINGER, Libor. In HEJDA, Jan. *Nový zákon o obchodních společnostech a družstvech...*, s. 289.

³⁷ ELIÁŠ, Karel a kol. *Kurs obchodního práva. Obchodní ...*, s. 242.

³⁸ Tamtéž, s. 242.

4.2.1 Podmínky efektivního zvýšení peněžítými vklady

V následujícím textu se zaměřím na přípustnost zvýšení základního kapitálu peněžítými a nepeněžítými vklady. Na rozdíl od snížení základního kapitálu, zákon při efektivním zvýšení neklade žádná omezení na výši základního kapitálu. Podmínkou pro zvýšení základního kapitálu je požadavek na úplné splacení všech dosavadních peněžítých vkladů, pokud má ke zvýšení dojít právě **peněžítými vklady**. Dosavadní nepeněžité vklady už budou vždy s ohledem na ustanovení § 23 odst. 2 ve spojení s § 29 splaceny. To ale neplatí pro peněžité vklady, na které musí být před zápisem do obchodního rejstříku splaceno nejméně 30 %. Význam tohoto ustanovení je zřejmý. Jde o snahu zabránit přebírání nových vkladových povinností, aniž by došlo ke splacení těch dosavadních. Toto by vedlo pouze ke zvyšování hodnoty základního kapitálu v obchodním rejstříku, aniž by společnost fakticky získala nové prostředky k financování své činnosti. Tím by mohlo dojít k ohrožení platební schopnosti společnosti, narušení ochranné funkce základního kapitálu a zvýšení rozsahu ručení.³⁹ Výhodou zvýšení základního kapitálu peněžítými vklady je bezesporu příliv aktiv do společnosti, které může společnost použít ke své činnosti.

Nově zákon o obchodních korporacích dovoluje vlastnit více podílů, pokud to společenská smlouva umožňuje. Proto činí výjimku z úplného splacení vkladů pro případ, kdy ke zvýšení základního kapitálu dochází vytvořením nových podílů. Bude se jednat o nový podíl, který může připadnout jak stávajícímu společníkovi, který svůj dosavadní vklad nesplatil anebo při vstupu *extranea* do společnosti, který převezme vkladovou povinnost na nový podíl.⁴⁰

4.2.2 Podmínky efektivního zvýšení nepeněžítými vklady

Bude-li docházet ke zvýšení základního kapitálu **nepeněžítými vklady**, požadavek na úplné splacení peněžítých vkladů se neuplatní. Jak už jsem výše uvedl, s ohledem na § 23 odst. 2 ve spojení s § 29 musí být nepeněžité vklady splaceny před podáním návrhu na zápis. Pokud se tedy bude zvyšovat základní kapitál nepeněžítými vklady, tyto budou vždy splaceny před zápisem do obchodního rejstříku a stav případných nesplacených peněžítých vkladů zůstane stejný. Společnost tak touto cestou může získat nové prostředky k financování své činnosti a nebude tak docházet k nepoměru mezi skutečnými prostředky a hodnotou základního kapitálu v obchodním rejstříku ani ke zvýšení rozsahu ručení. Nevýhodou tohoto

³⁹ ELIÁŠ, Karel a kol. *Kurs obchodního práva. Obchodní ...*, s. 242.

⁴⁰ BĚLOHLÁVEK, J. Alexander, HÓTOVÁ, Renáta. In BĚLOHLÁVEK, J. Alexander (ed). *Komentář k ...*, s. 1029.

zvýšení může být nestálá povaha nepeněžitých vkladů, které se spotřebovávají a reálná hodnota se tak může lišit od hodnoty určené ve znaleckém posudku.

Zákon na zvýšení základního kapitálu nepeněžitými vklady klade jinou podmínku, než je tomu u peněžitých vkladů. Nepeněžitý vklad musí být za účelem zvýšení základního kapitálu oceněn znalcem, kterého vybere jednatel ze seznamu znalců.⁴¹ Ačkoliv zákon výslovně neodkazuje na aplikaci znaleckého posudku podle § 143, případně ocenění § 468 a 469, lze jeho použití dovodit z ustanovení § 223 a 224, které aplikaci těchto ustanovení předpokládají. Posudek znalce podle § 143 odst. 3 obsahuje alespoň popis nepeněžitého vkladu, použité metody ocenění nebo metodu ocenění, částku, na kterou se nepeněžitý vklad oceňuje, a odůvodnění, jak znalec k tomu ocenění došel. „*Znalecký posudek musí dát odborné posouzení a vysvětlení, na základě jakého lege artis postupu znalec došel k výsledku a proč k němu došel.*“⁴² Tento posudek znalce se zakládá do sbírky listin.⁴³ Výjimky z povinnosti ocenit nepeněžitý vklad znalcem při zvyšování základního kapitálu upravují ustanovení § 468 až 473.

Dále je jednatelem dána povinnost předložit valné hromadě písemnou zprávu, ve které uvede důvody pro zvýšení základního kapitálu nepeněžitými vklady a odůvodní částku, která se na emisní kursy započítává. Zpráva jednatele je tak pouze navazující informací pro valnou hromadu, aby společníci měli potřebné podklady pro rozhodnutí. Bude-li předkládán znalecký posudek, postačí, když na něj jednatel ve zprávě odkáže a vyloží, proč a jaká částka byla na emisní kurs započtena.⁴⁴ Z hlediska zvýšení základního kapitálu nepeněžitými vklady jsou tyto povinnosti jednatele v zájmu společnosti žádoucí, protože na základě této zprávy pak valná hromada rozhoduje o připuštění nepeněžitýho vkladu. K přijetí tohoto rozhodnutí se na základě § 171 odst. 1 písm. c) vyžaduje souhlas alespoň dvoutřetinové většiny hlasů všech společníků. Pokud půjde o rozhodnutí o připuštění nepeněžitýho vkladu společníka, tento své hlasovací právo podle § 173 odst. 1 nevykonává. Ve vztahu ke zvýšení základního kapitálu však nelze hovořit o přijetí zvláštního usnesení, jak by se mohlo zdát z dikce § 171 odst. písm. c) nebo 190 odst. 2 písm. b). Valná hromada rozhoduje rovnou o zvýšení základního kapitálu nepeněžitým vkladem, tedy o přijetí usnesení podle § 223. Rozhodnutím o nepeněžitým vkladem ve smyslu § 173 odst. 1 písm. a) je usnesení o zvýšení základního kapitálu nepeněžitým vkladem. Společník, který se na zvýšení základního kapitálu podílí nepeněžitým vkladem, tak nemůže hlasovat o přijetí usnesení o zvýšení základního kapitálu a při

⁴¹ ZZT

⁴² HAVEL, Bohumil. In ŠTENGLOVÁ, Ivana (ed). *Zákon o obchodních ...*, s. 282.

⁴³ Ust. § 66 ZVR

⁴⁴ HAVEL, Bohumil. In ŠTENGLOVÁ, Ivana (ed). *Zákon o obchodních ...*, s. 413.

posuzování schopnosti valné hromady se usnášet se k jeho hlasům podle § 169 odst. 3 ani nepřihlíží.⁴⁵

4.2.3 Usnesení valné hromady

Obligatorní náležitosti usnesení valné hromady se shodují s úpravou § 143 odst. 3 ObchZ. Zákon o obchodních korporacích však podle § 135 ve spojení s § 32 zavádí možnost vlastnit více druhů podílů a v ustanovení § 137 také umožňuje vyjádřit podíl ve společnosti formou kmenového listu. ZOK tedy jako obligatorní náležitost přidává povinnost určit druh podílu a lhůtu pro odevzdání kmenového listu nebo pro převzetí nového kmenového listu. Proces přijetí usnesení valné hromady jsem popsal v předešlé kapitole. Usnesení o zvýšení základního kapitálu převzetím vkladové povinnosti musí obsahovat:

- f) částku, o niž se základní kapitál zvyšuje
- g) lhůtu pro převzetí vkladové povinnosti
- h) určení druhu podílu, připadá-li nový vklad společníka na nový podíl, popřípadě
- i) popis nepeněžitého vkladu a částku, která se započítává na emisní kurs společníka, určenou na základě znaleckého posudku nebo postupem podle § 489 nebo 469,
- j) lhůtu pro odevzdání kmenového listu nebo pro převzetí nového kmenového listu.

V případě absence některé z obligatorních náležitostí, se může na základě § 191 každý společník, jednatel, člen dozorčí rady nebo likvidátor dovolávat neplatnosti tohoto usnesení. To platí i pro případ rozporu obsahu usnesení s právními předpisy nebo společenskou smlouvou.

Sub a) Usnesení valné hromady musí obsahovat částku, o kterou se základní kapitál zvyšuje. I. Štenglová k ustanovení § 143 odst. 3 písm. a) ObchZ uvádí, že valná hromada musí dle dikce zákona rozhodnout o konkrétní částce zvýšení, nikoli o stanovení hranic tohoto zvýšení. Na rozdíl od nominálního zvýšení, zákon pro efektivní zvýšení neurčuje maximální částku, o kterou lze základní kapitál zvýšit. V potaz je třeba brát nejenom reálné potřeby společnosti, ale i možnosti vkladatelů s ohledem na ustanovení § 225 odst. 1, který stanovuje negativní následek v případě marného uplynutí lhůty pro převzetí vkladové povinnosti.⁴⁶

Sub b) Lhůta pro převzetí vkladové povinnosti by měla být obzvlášť zohledněna. Kromě určení lhůty k převzetí vkladové povinnosti může sehrát důležitou roli správné nastavení lhůty

⁴⁵ ŠUK, Petr. ŠTENGLOVÁ, Ivana (ed). *Zákon o obchodních ...*, s. 329.

⁴⁶ ŠTENGLOVÁ, Ivana. In Štenglová, Ivana (ed). *Obchodní zákoník. Komentář. 13. vydání*. Praha: C. H. Beck, 2010, s. 481.

pro uplatnění přednostního práva společníků k účasti na zvýšení základního kapitálu peněžitými vklady a lhůta pro podání návrhu na zápis zvýšení do obchodního rejstříku. Jak jsem předestřel v předchozím bodě, v případě, že nedojde k převzetí všech vkladových povinností ve lhůtě k tomu určené, dochází *ex lege* ke zrušení usnesení valné hromady o zvýšení základního kapitálu a vkladové povinnosti, které již byly převzaty, zaniknou.

Je třeba také vzít v úvahu, že návrh na zápis zvýšení základního kapitálu musí být podán **do dvou měsíců** od přijetí rozhodnutí valné hromady, jinak se usnesení ruší a vkladová povinnost zaniká. Zohlednit se také musí ustanovení o vkladech, kdy § 23 odst. 2 ve spojení s § 29 normuje, že všechny nepeněžité vklady musí být vneseny před podáním návrhu na zápis a na každý peněžitý vklad musí být podle § 148 splaceno nejméně 30 %. Vkladové povinnosti tedy již v tomto okamžiku musí být převzaty. Limitem však vždy budou 2 měsíce podle § 218 odst. 1 písm. a).

Lze také doporučit, aby se při stanovení lhůty pro převzetí vkladové povinnosti peněžitými vklady počítalo se lhůtou pro uplatnění přednostního práva společníků. Tato lhůta je jednoměsíční, nestanoví-li společenská smlouva podle § 222 odst. 1 jinak. V případě, že by byla lhůta pro převzetí vkladové povinnosti stanovena tak, že uplyne dříve než lhůta pro uplatnění přednostního práva společníků, bylo by tím znemožněno převzít vkladovou povinnost třetím osobám. Za předpokladu, že by někteří společníci neuplatnili své přednostní právo, aniž by se jej vzdali podle § 221, usnesení by se *ex lege* zrušilo podle § 225 odst. 1, protože nedošlo k převzetí všech vkladových povinností. Aby k těmto situacím nedocházelo, je vhodné zkrátit lhůtu pro uplatnění přednostního práva už ve společenské smlouvě nebo lhůtu k převzetí vkladové povinnosti prodloužit.⁴⁷ V literatuře panuje shoda ohledně určení počátku běhu lhůty pro uplatnění přednostního práva, tak jak upravuje § 222 odst. 1. B. Havel doporučuje dispozicí ve společenské smlouvě, určit objektivní povahu této lhůty, protože zákon váže počátek běhu lhůty na vědomí společníka o rozhodnutí valné hromady, tedy subjektivně.⁴⁸ V případě, že se společník nedozví o rozhodnutí valné hromady, nepočne mu lhůta běžet. Shodně se staví I. Štenglová k ustanovení § 143 odst. 2 ObchZ.⁴⁹ Nutno zdůraznit, že přednostní právo se použije pouze pro zvýšení peněžitými vklady.

Sub c) Nynější úprava podle § 135 umožňuje vznik různých druhů podílů a také to, aby společník vlastnil více podílů, stejného nebo odlišného druhu. Podle § 136 je třeba různé

⁴⁷ BĚLOHLÁVEK, J. Alexander, HÓTOVÁ, Renáta. In BĚLOHLÁVEK, J. Alexander (ed). *Komentář k ...*, s. 1044.

⁴⁸ HAVEL, Bohumil. In ŠTENGLOVÁ, Ivana (ed). *Zákon o obchodních ...*, s. 415.

⁴⁹ ŠTENGLOVÁ, Ivana. In Štenglová, Ivana (ed). *Obchodní zákoník ...*, s 481.

druhy podílů a jejich obsah vymezit ve společenské smlouvě. Má-li dojít ke zvýšení základního kapitálu vytvořením nových podílů, valná hromada musí v usnesení o zvýšení základního kapitálu určit, jaké druhy podílů se budou vytvářet.

Sub d) Pokud se má zvyšovat základní kapitál společnosti nepeněžitým vkladem, je třeba v usnesení valné hromady popsat předmět nepeněžitého vkladu a částku, která se započte na emisní kurs, určenou podle znaleckého posudku nebo postupem podle § 468 nebo 469. Při tomto zvyšování nemusí být splaceny ostatní peněžité vklady. Dosavadní nepeněžité vklady musí být dle § 23 odst. 2 vneseny do společnosti před vznikem společnosti. Nepeněžitý vklad musí být podle § 143 oceněn znalcem, kterého vybírá jednatel ze seznamu znalců, vedeného podle jiného právního předpisu.⁵⁰ Minulá právní úprava pro oceňování nepeněžitého vkladu vyžadovala znalce jmenovaného soudem.⁵¹ Povinnost oceňování nepeněžitého vkladu znalcem odpadá v případě postupu podle § 468 a 469. Nepeněžitým vkladem bude podle § 468 investiční cenný papír nebo nástroj peněžního trhu podle zákona o podnikání na kapitálovém trhu.⁵² Jiným majetek podle § 469, se může rozumět nemovitost nebo jiná věc, která není investičním papírem.⁵³

Sub e) Zvyšuje-li se základní kapitál o podíly, ke kterým byly vydány kmenové listy, určí se v usnesení lhůta pro odevzdání těchto kmenových listů za účelem vyznačení nové výše vkladu nebo výměny za nové kmenové listy s novou výší vkladu. Jedná se o situaci, kdy dochází ke zvýšení dosavadních vkladů. Za předpokladu, že má dojít k převzetí vkladové povinnosti k novým vkladům, společnost vydá nové kmenové listy a určí lhůtu pro jejich převzetí. V tomto případě se může jednat o situaci, kdy vkladovou povinnost přebírá třetí osoba nebo stávající společník nabývá další podíl. To však pouze za předpokladu stanoveného v § 135 a 137, tedy pokud vznik podílu představovaného kmenovým listem připustí společenská smlouva. Povinnost odevzdat kmenové listy je vyjádřena v § 226, ke kterému B. Havel dodává: „*Pravidlo o vlivu zvýšení základního kapitálu na kmenové listy je pouze technickým následkem změny základního kapitálu ve společnosti, kde byly nebo mají být emitovány tyto cenné papíry.*“⁵⁴

4.2.4 Prohlášení o převzetí vkladu

V návaznosti na výše uvedenou lhůtu k převzetí vkladové povinnosti, kterou musí obsahovat usnesení valné hromady o zvýšení základního kapitálu, je třeba také rozebrat

⁵⁰ ZZT

⁵¹ Ust. § 59 odst. 3 ObchZ

⁵² Zákon č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu, ve znění pozdějších předpisů

⁵³ DIVIŠOVÁ, Karina. In HEJDA, Jan. *Nový zákon o obchodních společnostech a družstvech...*, s. 641.

⁵⁴ HAVEL, Bohumil. In ŠTENGLOVÁ, Ivana (ed). *Zákon o obchodních ...*, s. 417.

písemné prohlášení o převzetí vkladové povinnosti, které musí být v této lhůtě učiněno. Je třeba mít na paměti, že prohlášení o převzetí vkladu je nezbytným krokem k tomu, aby mohlo dojít k zápisu zvýšení základního kapitálu do obchodního rejstříku. Opakuji, že tak vyplývá z ustanovení 218 odst. 1 písm. a) kdy návrh na zápis zvýšení musí být podán do dvou měsíců od přijetí rozhodnutí valné hromady, jinak se rozhodnutí ruší. Ustanovení § 23 odst. 2 ve spojení s § 29 stanovuje povinnost vnést všechny nepeněžitě vklady před podáním návrhu na zápis a u peněžitého vkladu podle § 148 splatit nejméně 30 % před tímto podáním.

Pro prohlášení o převzetí vkladu zákon předepisuje písemnou formu a úředně ověřený podpis. Působnost na úseku ověřování podpisů (legalizace) vykonává Ministerstvo vnitra, krajské úřady, obecní úřad obce s rozšířenou působností, Hospodářská komora České republiky⁵⁵, a podle zvláštních předpisů pak notář⁵⁶ nebo advokát.⁵⁷

Toto prohlášení nabývá účinnosti jeho doručením společnosti. I. Štenglová k ustanovení § 143 odst. 6 ObchZ, z kterého vychází dnešní § 224, navíc dovozuje, že vzhledem k požadavku určitosti právního jednání a povahy věci vyplývá, že kromě náležitostí prohlášení uvedených v § 224 musí prohlášení obsahovat alespoň identifikaci společnosti, ve které zájemce přebírá vklad, identifikaci zájemce a jednoznačně formulované prohlášení o převzetí vkladu, včetně závazku vklad ve stanovené lhůtě a stanoveným způsobem splatit.⁵⁸

Náležitosti tohoto prohlášení vymezené v § 224 odst. 1 jsou pouze zákonným minimem. Není tedy vyloučeno, aby toto prohlášení obsahovalo další náležitosti.⁵⁹ Písemné prohlášení o převzetí vkladové povinnosti musí obligatorně obsahovat:

- a) výši vkladu připadající na nový podíl a výši nového podílu, částku zvýšení vkladu připadající na dosavadní podíl a výši tohoto podílu a případné vkladové ážio,
- b) popis nepeněžitého vkladu a částku, která se započítává na emisní kurs společníka, určenou na základě znaleckého posudku,
- c) lhůtu pro splnění vkladové povinnosti, a
- d) případné prohlášení budoucího společníka, že přistupuje ke společenské smlouvě.

Sub a) Převzetím vkladové povinnosti lze vytvořit nové vklady a tedy nové podíly. Umožní-li to společenská smlouva, nemusí přebírat vklad pouze třetí osoba, ale i stávající společník. Převzetím vkladové povinnosti lze také zvýšit dosavadní vklady společníků a jejich

⁵⁵ ZOO

⁵⁶ NotŘ

⁵⁷ ZOA

⁵⁸ ŠTENGLOVÁ, Ivana. In Štenglová, Ivana (ed). Obchodní zákoník ..., s 482.

⁵⁹ HAVEL, Bohumil. In ŠTENGLOVÁ, Ivana (ed). Zákon o obchodních ..., s. 416.

podíly. Ustanovení § 223 ve spojení s § 224 se shodují s ustanoveními § 143 odst. 6 ObchZ a 143 odst. 3 ObchZ. Splnění náležitostí pro usnesení valné hromady a převzetí vkladové povinnosti bude určující pro zjištění, zda se zvyšují současné podíly, resp. vklady k nim náležející, nebo zda stávající společníci nabývají podíly nové, k nimž budou náležet vklady splacené v souvislosti se zvýšením základního kapitálu.⁶⁰

Sub b) Pokud se má základní kapitál zvýšit nepeněžitým vkladem, je třeba, aby byl tento vklad oceněn znalcem podle § 143. Nepeněžitým vkladem lze zvýšit základní kapitál ještě před splacením dosavadních peněžitých vkladů. Popis nepeněžitého vkladu musí odpovídat popisu v usnesení valné hromady o zvýšení základního kapitálu, které vychází z ocenění nepeněžitého vkladu znaleckým posudkem podle § 143, na který ve zprávě valné hromadě odkáže jednatel a uvede důvody, proč a jaká částka byla na emisní kurs započtena.⁶¹ Zákon tak předpokládá, že na zvýšení základního kapitálu nepeněžitým vkladem bude participovat zájemce, o jehož nepeněžitý vklad se jedná už od samého počátku tohoto procesu.

Sub c) Na rozdíl od usnesení valné hromady, které určuje lhůtu pro převzetí vkladové povinnosti, **lhůta pro splnění vkladové povinnosti** je určena v **prohlášení o převzetí vkladové povinnosti**. Určení této lhůty je však zákonem, případně společenskou smlouvou limitováno. Je třeba pamatovat na povinnost podat návrh na zápis zvýšení základního kapitálu do dvou měsíců od přijetí rozhodnutí valné hromady podle § 218 písm. a). V souvislosti s tím nesmí být opomenuta povinnost splatit alespoň 30 % na každý peněžitý vklad před podáním tohoto návrhu podle § 148. Zákonnou mezí pro splnění vkladové povinnosti však dle § 150 odst. 1 zůstává 5 let od převzetí vkladové povinnosti. Podle § 23 odst. 2 a 29 musí být nepeněžitě vklady splaceny před podáním návrhu na zápis. S ohledem na zmíněné ustanovení § 218 písm. a) se doporučuje, aby lhůta pro splacení vkladové povinnosti uběhla dříve než ta dvouměsíční pro podání návrhu na zápis. VS v Praze se ve svém usnesení zabýval otázkou, zda je možné na splacení nového vkladu složit zálohu ještě před převzetím vkladové povinnosti. Vyjádřil kladné stanovisko. *„Ke splacení však může dojít až ve lhůtě určené společenskou smlouvou, stanovami, či na valné hromadě, započtením zálohy nebo doplatkem. Zálohu na splacení nového vkladu lze složit nejdříve od okamžiku rozhodnutí valné hromady o zvýšení základního jmění. Z hlediska určitosti musí být zřejmé, že zájemcem poskytnuté plnění se*

⁶⁰ HEJDA, Jan. In HEJDA, Jan (ed). *Zákon o obchodních korporacích. Výklad jednotlivých ustanovení včetně návaznosti na české a evropské předpisy*. Praha: Linde, 2013, s. 279.

⁶¹ HAVEL, Bohumil. In ŠTENGLOVÁ, Ivana (ed). *Zákon o obchodních ...*, s. 413.

vztahuje k novému vkladu, resp. možnosti nový vklad převzít, a že tedy nejde o plnění z jiného právního důvodu.⁶²

Sub d) Převzetí vkladové povinnosti není převodem podílu a tudíž se neaplikuje § 209 odst. 1. Proto musí vkladatel jakožto budoucí společník (*extraneus*) výslovně prohlásit, že přistupuje ke společenské smlouvě. A. Bělohlávek uvádí, že jde o projev závazku ve smyslu ustanovení § 212 odst. 1 OZ chovat se čestně a zachovávat vnitřní řád společnosti.⁶³ V souvislosti s převzetím vkladové povinnosti a prohlášením o přistoupení ke společenské smlouvě si lze položit otázku, kdy vzniká této osobě účast ve společnosti. Podle rozsudku NS je nutno sledovat povahu zápisu.⁶⁴ Obchodní zákoník v § 145 stanovil, že zápis zvýšení základního vkladu má konstitutivní povahu, neboť zvýšení základního kapitálu je účinné ke dni zápisu jeho nové výše do obchodního rejstříku. Konstitutivní povaha zápisu zvýšení základního kapitálu do obchodního rejstříku tak určuje konstitutivnost vzniku účasti společníka obchodní společnosti. Stávající právní úprava však pro účinky efektivního zvýšení nevyžaduje zápis do obchodního rejstříku. Zápis do obchodního rejstříku má pouze deklaratorní charakter. Účinky nastávají převzetím vkladové povinnosti a vnesením nebo splacením její předepsané části. Text zákona je v tomto ohledu poněkud nejasný, když pro účinky zvýšení vyžaduje dvě skutečnosti. Není však možný závěr, že účinky zvýšení nastanou již převzetím vkladové povinnosti. Je třeba splnit nebo vnést předepsanou část převzaté vkladové povinnosti. Zákonodárce tak podle mého názoru byl až příliš důsledný a převzetím vkladové povinnosti pouze sledoval úplnost procesu zvyšování základního kapitálu. Společníka, který je v prodlení se splněním vkladové povinnosti ve lhůtě podle § 150, může valná hromada vyloučit v tzv. kadučním řízení. V souvislosti se splněním vkladové povinnosti v minulosti vznikaly nejasnosti ohledně povinnosti zřídit při zvyšování základního kapitálu zvláštní účet u banky.⁶⁵ V režimu ZOK už však tyto pochybnosti nejsou. Podle ustanovení § 29 se na zvyšování základního kapitálu nepoužije § 23. Společníci tak peněžité vklady splatí přímo na účet společnosti nebo k rukám jednatele.⁶⁶

Ustanovení § 224 odst. 3 pamatuje na možnost započtení pohledávky upisovatele vůči společnosti proti pohledávce na splnění vkladové povinnosti. Toto započtení lze učinit pouze dohodou stran před podáním návrhu na zápis nové výše základního kapitálu do obchodního

⁶² Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 22. května 2000, sp. zn. 7 Cmo 993/99

⁶³ BĚLOHLÁVEK, J. Alexander, HOTOVÁ, Renáta. In BĚLOHLÁVEK, J. Alexander (ed). *Komentář k ...*, s. 1053.

⁶⁴ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 20. června 2007, sp. zn. 28 Cdo 228/2007

⁶⁵ VOSOL, David. Je povinná společnost s ručením omezeným zřídit při zvyšování kapitálu zvláštní účet u banky? *Právní rozhledy*, 2001, č. 9, s. 430.

⁶⁶ ŠEVČÍK, Daniel. *Společnost s ručením omezeným*. Praha: PROSPEKTRUM, 2001, s. 216.

rejstříku. Dohoda o započtení podle § 224 odst. 3 musí mít podle § 21 odst. 3 písemnou formu a její návrh schvaluje valná hromada podle § 190 odst. 2 písm. b). K přijetí tohoto rozhodnutí se na základě § 171 odst. 1 písm. c) vyžaduje souhlas alespoň dvouřetinové většiny hlasů všech společníků. Nebude-li návrh dohody o započtení schválen, je dohoda neplatná podle § 48.⁶⁷

4.2.5 Podmínky pro převzetí vkladové povinnosti na základě přednostního práva

Stávající právní úprava zachovává přednostní právo společníků k účasti na zvýšení základního kapitálu peněžitými vklady, a to převzetím vkladové povinnosti. Demonstruje tím také uzavřený charakter společnosti s ručením omezeným a také zájem na rovném postavení společníků. „*Společníci tak mají možnost ovlivnit budoucí skladbu společníků, případně bránit tím jejich vstupu do společnosti.*“⁶⁸ Přednostní právo k převzetí vkladové povinnosti platí jak pro zvýšení stávajících vkladů, tak pro nové vklady avšak pouze pro peněžité vklady. Toto právo se však vztahuje pouze na vklady peněžité. Společníci tak mohou převzít vkladovou povinnost písemným prohlášením podle § 224 už na valné hromadě, která o zvýšení rozhodla, případně ve lhůtě stanovenou společenskou smlouvou, jinak do 1 měsíce ode dne kdy se o rozhodnutí valné hromady dozvěděl. Společníci jsou oprávněni podle druhého odstavce § 220 převzít vkladové povinnosti v poměru podle výše svých podílů, avšak mohou v tomto smyslu uzavřít dohodu a převzít vkladové povinnosti jinak. V třetím odstavci § 220 zákon společníkům poměrně široce umožňuje upravit společenskou smlouvu a přednostní právo společníků vyloučit, omezit nebo určit poměr, v jakém jsou oprávněni vkladovou povinnost převzít. Není tedy vyloučeno, aby společenská smlouva stanovila rozsah přednostního práva nezávisle na výši podílu anebo spojila přednostní právo s jednotlivými druhy podílů.

Pokud bych se měl zamyslet nad přednostním právem k účasti na zvýšení základního kapitálu nepeněžitými vklady, je třeba říct, že zákon toto dispozicí ve společenské smlouvě nezakazuje. To však může být z hlediska nepeněžitého vkladu velmi nepraktické. Ten je totiž konkrétní věcí, kterou společností poskytne pouze její vlastník. To zákon předpokládá i v usnesení valné hromady o zvýšení základního kapitálu, který už daný popis nepeněžitého vkladu musí obsahovat. Dále je třeba vzít v úvahu § 220 odst. 2, který říká, že vkladové povinnosti jsou společníci oprávněni převzít v poměru podle výše svých podílů, ledaže bude

⁶⁷ HAVEL, Bohumil. In ŠTENGLOVÁ, Ivana (ed). *Zákon o obchodních ...*, s. 416.

⁶⁸ HEJDA, Jan. In HEJDA, Jan (ed). *Zákon o obchodních korporacích. Výklad ...*, s. 275.

společenskou smlouvou stanoveno jinak. Nepeněžitý vklad by tak musel být ve spoluvlastnictví všech společníků, pokud společenská smlouva nestanoví jinak.

4.2.6 Vzdání se přednostního práva

V případě, že společenská smlouva přednostní právo společníků podílet se na zvýšení základního kapitálu nevyloučí podle § 220, mohou se jej společníci vzdát prohlášením o vzdání se práva. Zákon v ustanovení § 221 nabízí dvě možnosti. Prohlášení o vzdání se práva společník učiní buď v písemné formě s úředně ověřeným podpisem⁶⁹ anebo toto prohlášení uvede na valné hromadě. Toto prohlášení se uvede v notářském zápise o usnesení valné hromady a má účinky i vůči každému dalšímu nabyvateli společníkova podílu. Z textu zákona není zřejmé, zda se lze přednostního práva vzdát i dopředu. Zákon se však tomuto výslovně nevěnuje. Mám však za to, že to možné je, protože zde absentuje výslovný zákaz. Stávající právní úprava zrušila dřívější pravidlo, že nikdo se nemůže dopředu vzdát svých práv a tíhne naopak k autonomii vůle.⁷⁰ Proto je pouze na společníkovi, jestli své právo takto vyloučí, případně omezí na určitou dobu do budoucna.

V případě, že se společník přednostního práva vzdá, otevře se tím prostor pro převzetí vkladové povinnosti třetím osobám. Zákon také upravuje tzv. tacitní vzdání se práva⁷¹, tedy nečinnost společníka, kdy marným uplynutím lhůty dojde k zániku přednostní práva.

4.2.7 Převzetí vkladové povinnosti ostatními osobami.

V případě že se společník nevzdá přednostního práva a zároveň ho ve lhůtě pro jeho uplatnění nevyužije, jde o výše zmíněné tacitní vzdání se práva a vkladovou povinnost, která takto nebyla převzata, může se souhlasem valné hromady převzít kdokoliv. Tím je nutno rozumět třetí osoby i společníky. Uvedené obdobně platí i pro případy, kdy bude přednostní právo společenskou smlouvou vyloučeno nebo vzdal-li se společník přednostního práva podle § 221. Zákon pro uplatnění přednostního práva stanovuje lhůtu 1 měsíc ode dne, kdy se společník dozvěděl o rozhodnutí valné hromady o zvýšení základního kapitálu. Společenská smlouva tuto lhůtu může upravit jinak. Je však vhodné tuto lhůtu upravit objektivně, aby bylo zabráněno tomu, že se společník o rozhodnutí valné hromady nedozví. Tím by bylo znemožněno třetím osobám převzít vkladové povinnosti a s ohledem na lhůtu uvedenou v § 218 odst. 1 písm. a) by hrozil zánik usnesení valné hromady a tomu odpovídající následky stanovené v § 225.

⁶⁹ K postavení uznávaného elektronického podpisu podle zákona o elektronickém podpisu zde: BĚLOHLÁVEK, J. Alexander, HÓTOVÁ, Renáta. In BĚLOHLÁVEK, J. Alexander (ed). *Komentář k ...*, s. 1038-1041.

⁷⁰ HAVEL, Bohumil. In ŠTENGLOVÁ, Ivana (ed). *Zákon o obchodních ...*, s. 414.

⁷¹ DVOŘÁK, Tomáš. *Společnost s ručením omezeným ...*, s. 341.

V literatuře vznikly spory ohledně toho, která valná hromada může souhlas s převzetím vkladové povinnosti udělit.⁷² Jestli je k souhlasu třeba svolání nové valné hromady nebo o něm může rozhodnout ta, která rozhoduje o zvýšení základního kapitálu, zákon výslovně neřeší. Zákon však nezakazuje, aby valná hromada, která o zvýšení rozhoduje, dala souhlas k převzetí vkladové povinnosti hned poté, co se jeden ze společníků svého přednostního práva na této valné hromadě vzdá. Panuje však shoda na tom, že se musí jednat o souhlas konkrétní osobě. Souhlas k převzetí vkladů je s však ohledem na lhůtu stanovenou v § 222 oprávněna udělit kterákoliv jiná valná hromada.⁷³ Rozhodnutí valné hromady o souhlasu podle § 222 jsou rozhodnutími, která zasahují do práva všech společníků, protože je tak zasahováno do struktury společnosti nebo k soustředění účasti do rukou jednoho společníka. Z tohoto důvodu by se pro souhlas měli vyslovit všichni společníci.⁷⁴

4.3 Proces nominálního zvýšení základního kapitálu

Druhou možností zvýšení základního kapitálu je použití vlastních zdrojů ve vlastním kapitálu podle ustanovení § 227, které následuje právní úpravu ObchZ. Principem tohoto zvýšení není přijmout do společnosti nového společníka, jak se může stát u zvýšení převzetím vkladové povinnosti, ale zvýšit hodnotu vkladů stávajících společníků.⁷⁵ Při tomto zvýšení základního kapitálu se majetek společnosti nezvyšuje, mění se pouze struktura tohoto majetku. Společnost tak váže víc majetku, což se může projevit ve vnějších vztazích společnosti. Zvýšení se tak provede účetní operaci, kterou se vlastní volné zdroje společnosti, vykázané v schválených účetních závěrkách, převádí pod základní kapitál. Těmito zdroji může být čistý zisk, nerozdělený zisk z minulých let nebo fondy vytvářené ze zisku. Podmínkou je, aby tyto prostředky nebyly účelově vázány, a společnost není oprávněna jejich účel měnit. Může se jednat o prostředky určené k přidělu do rezervního fondu.⁷⁶ Ke zvýšení však nelze použít čistý zisk vykázaný mezitímní účetní závěrkou. Lze tedy shrnout, že zvýšit základní kapitál lze pouze v případě, že společnost má k tomuto účelu disponibilní zdroje. Zákon tak na nominální zvýšení klade několik kogentních podmínek.

4.3.1 Podmínky nominálního zvýšení základního kapitálu

Pro spolehlivé zjištění disponibility volných zdrojů a hospodářské situace společnosti zákon podle § 227 odst. 1 vyžaduje schválenou řádnou, mimořádnou nebo mezitímní účetní

⁷² DĚDIČ, Jan. In DĚDIČ, Jan a kol. (ed.). *Obchodní zákoník. Komentář – 2. díl*. Praha: Polygon, 2002, s. 1238.

⁷³ ŠTENGLOVÁ, Ivana. In ŠTENGLOVÁ, Ivana (ed). *Obchodní zákoník ...*, s. 482.

⁷⁴ HAVEL, Bohumil. In ŠTENGLOVÁ, Ivana (ed). *Zákon o obchodních ...*, s. 415.

⁷⁵ HEJDA, Jan. In HEJDA, Jan (ed). *Zákon o obchodních korporacích. Výklad ...*, s. 282.

⁷⁶ FINGER, Libor. In HEJDA, Jan (ed). *Nový zákon o obchodních společnostech a družstvech ...*, s. 301.

závěrku.⁷⁷ Účetní závěrka musí být podle § 190 odst. 2 písm. g) schválena valnou hromadou. K jejímu schválení dochází usnesením přijatým podle § 170 prostou většinou hlasů přítomných společníků. Právní úprava vyhotovení účetní závěrky je upravena zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví. K zajištění aktuálnosti údajů o výši vlastních zdrojů určených ke zvýšení základního kapitálu musí být podle § 231 odst. 2 účetní závěrka vyhotovena tak, aby vycházela z údajů, které nejsou starší než 6 měsíců od rozhodnutí valné hromady. Podle § 231 odst. 1 musí být ta část této účetní závěrky, na základě které valná hromada o zvýšení základního kapitálu rozhoduje, ověřena auditorem s výrokem bez výhrad. K absenci auditorova výroku bez výhrad se ve svém usnesení vyjádřil VS v Praze⁷⁸: „Při zvyšování základního jmění ve smyslu § 208 ObchZ není nutné, aby výrok auditora ověřujícího účetní závěrku, na jejímž základě valná hromada rozhoduje o zvýšení základního jmění z vlastních zdrojů společnosti, výslovně obsahoval formulaci „bez výhrad“, nýbrž postačuje, je-li absence výhrad k účetní závěrce ve zprávě auditora jednoznačně vyjádřena jinak, případně, pokud zpráva auditora žádné výhrady neobsahuje.“ Toto rozhodnutí je použitelné i v režimu ZOK, protože ustanovení 231 sleduje úpravu § 208 odst. 5 ObchZ.

T. Dvořák k ustanovení § 144 ObchZ dovozuje, že kromě řádné, mimořádné nebo mezitímní účetní závěrky, lze užít i konsolidované závěrky.⁷⁹ Zároveň se v § 227 odst. 2 uvádí, že čistý zisk nelze použít při zvyšování na základě mezitímní účetní závěrky, protože z této závěrky nevyplývá, zda společnost čistého zisku dosáhne.⁸⁰ Ustanovení § 231 odst. 3 naopak ukládá povinnost vyjít z mezitímní účetní závěrky, bude-li z té zjištěno snížení vlastních zdrojů.

Zákon pro zvýšení základního kapitálu stanovuje jeho předpoklad a limit v § 227. Jelikož lze pro zvýšení použít pouze disponibilní zdroje, zvýšení nemůže být vyšší, než kolik činí rozdíl mezi výší vlastního kapitálu a výší základního kapitálu. V případě, že výše vlastního kapitálu nebude dosahovat výše základního kapitálu, znamená to, že společnost nemá zdroje ke zvýšení a nelze jej takto provést. I v případě, že by byl vlastní kapitál vyšší než základní kapitál právě o hodnotu účelově vázaných zdrojů, zvýšení není možné provést.⁸¹

⁷⁷ BĚLOHLÁVEK, J. Alexander, HOTOVÁ, Renáta. In BĚLOHLÁVEK, J. Alexander (ed). *Komentář k ...*, s. 1062.

⁷⁸ Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 30. března 1999, sp.zn. 7 Cmo 966/1998

⁷⁹ DVOŘÁK, Tomáš. *Společnost s ručením omezeným ...*, s. 344.

⁸⁰ BARTOŠÍKOVÁ, Miroslava, ŠTENGLOVÁ, Ivana. *Společnost s ručením omezeným*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2006. s. 255.

⁸¹ BĚLOHLÁVEK, J. Alexander, HOTOVÁ, Renáta. In BĚLOHLÁVEK, J. Alexander (ed). *Komentář k ...*, s. 1064.

4.3.2 Usnesení valné hromady o zvýšení základního kapitálu z vlastních zdrojů

Obligatorní náležitosti usnesení v § 232 přebírá ustanovení § 208 odst. 6 ObchZ. Stávající právní úprava tak na rozdíl od té minulé zavádí vlastní úpravu a neodkazuje tak na obdobné užití úpravy pro akciové společnosti. Zákon o obchodních korporacích podle § 135 ve spojení s § 32 zavádí možnost vlastnit více druhů podílů a v ustanovení § 137 také umožňuje vyjádřit podíl ve společnosti formou kmenového listu. ZOK jako obligatorní náležitost přidává povinnost určit druh podílu a lhůtu pro odevzdání kmenového listu nebo pro převzetí nového kmenového listu. Usnesení o zvýšení základního kapitálu z vlastních zdrojů musí v souladu s § 232 obsahovat:

- a) částku, o niž se základní kapitál zvyšuje,
- b) označení vlastního zdroje nebo zdrojů, z nichž se základní kapitál zvyšuje, v členění podle struktury vlastního kapitálu v účetní závěrce,
- c) novou výši vkladu společníka nebo výši nového vkladu společníka, případně
- d) určení podílů, připadá-li nový vklad na nový podíl,
- e) lhůtu pro odevzdání kmenového listu nebo pro převzetí nového kmenového listu.

V případě absence některé z obligatorních náležitostí podle § 223, se může na základě ustanovení § 191 každý společník, jednatel, člen dozorčí rady nebo likvidátor dovolávat neplatnosti tohoto usnesení. To platí i pro případ rozporu obsahu usnesení s právními předpisy nebo společenskou smlouvou.

Sub a) Částka zvýšení základního kapitálu není zákonem nijak limitována. S ohledem na ustanovení § 228 však limitem bude disponibilní výše zdrojů. Částka zvýšení totiž nemůže být vyšší, než kolik činí rozdíl mezi výší vlastního kapitálu a výší základního kapitálu. I v případě, že by byl vlastní kapitál vyšší než základní kapitál právě o hodnotu účelově vázaných zdrojů, nelze tyto zdroje pro nominální zvýšení použít.

Sub b) Usnesení musí obsahovat specifikaci vlastních zdrojů pro nominální zvýšení. Základní kapitál tak nelze zvýšit ze zdrojů, které jsou účelově vázány a jejichž účel společnost nemůže měnit. Těmito zdroji může být čistý zisk, nerozdělený zisk z minulých let nebo fondy vytvářené ze zisku. Nutno pamatovat, že čistý zisk nesmí být použit ke zvýšení na základě mezitímní závěrky podle § 227 odst. 2.

Sub c) V důsledku zvýšení základního kapitálu může dojít ke zvýšení dosavadních vkladů společníků nebo mohou vzniknout nové podíly s novými vklady. Podle ustanovení § 229 se výše vkladu společníků mění podle poměru dosavadních vkladů, ledaže společenská smlouva připouští více podílů podle § 135 a valná hromada rozhodne, že vzniká nový podíl.

V usnesení je proto nutno uvést jaká bude nová výše dosavadních vkladů společníků, nebo výši nových vkladů připadající k novým podílům. Výše podílu tak pro změnu výše vkladu není rozhodující. Dochází tak k rovnoměrné změně výše vkladu aniž by byla společnosti dána možnost tento poměr upravit.⁸² Stejným poměrem se pak zvýší podíly dosavadních společníků. Není však vyloučeno, aby podle § 133 společenská smlouva upravila výši podílu jinak a ta poté byla nezávislá na výši vkladu. Podle § 145 je při vzniku nového podílu třeba pamatovat na minimální výši vkladu požadovanou zákonem nebo společenskou smlouvou.

Sub d) Rozhodne-li valná hromada o vzniku nových podílů, je třeba tyto podíly v usnesení specifikovat. Tím je třeba rozumět určení druhu podílu, ledaže půjde o základní podíl. Výše těchto podílů se odvíjí od výše dosavadních vkladů. Vznikají-li takto nové podíly, musí vzniknout nový podíl všem společníkům, ledaže se tohoto práva společník postupem podle § 221 vzdá, a to v poměru výše jejich dosavadních vkladů. K ustanovení § 221 pak blíže v kapitole o efektivním zvýšení.

Sub e) S ohledem na ustanovení § 230 musí usnesení valné hromady také obsahovat lhůtu pro odevzdání kmenového listu nebo pro převzetí nového kmenového listu. V případě zvýšení dosavadních vkladů, připadající na podíly představované kmenovými listy má jednatel povinnost vyzvat společníky, aby ve lhůtě určené usnesením odevzdali kmenové listy za účelem vyznačení nové výše vkladu nebo k výměně za kmenové listy s novou výší. Bude-li základní kapitál zvyšován vznikem nových podílů, představovaných kmenovými listy, jednatel vyzve společníky, aby je převzali ve lhůtě určené usnesením valné hromady. Pro případ prodlení společníků s touto povinností zákon odkazuje na přiměřené použití § 152 až 154.

4.4 Zápis a účinky zvýšení základního kapitálu

Stávající právní úprava činí změnu v nástupu účinků efektivního zvýšení základního kapitálu a opouští tak fixaci účinků na zápis do obchodního rejstříku. Efektivní zvýšení je účinné převzetím vkladové povinnosti podle § 224 a vnesením nebo splacením její předepsané části. Zápis zvýšení do obchodního rejstříku tak má deklaratorní charakter. Zákon však současně připouští, aby valná hromada rozhodnutím posunula účinky zvýšení, nejpozději však ke dni zápisu do obchodního rejstříku. Účinky nominálního zvýšení základního kapitálu nebo kombinace nominálního a efektivního zvýšení nastává okamžikem zápisu nové výše do základního kapitálu. Na rozdíl od efektivního zvýšení, který je primárně deklaratorní, zápis při nominálním zvýšení má konstitutivní charakter.

⁸² HAVEL, Bohumil. In ŠTENGLOVÁ, Ivana (ed). *Zákon o obchodních ...*, s. 419.

Zápis se podle § 94 odst. 1 ZVŘ provádí ke dni, který je uveden v návrhu, nejpozději však ke dni jeho provedení. Pro nástup účinku zvýšení základního kapitálu jsou také důležitá ustanovení o vkladech a obecná ustanovení týkající se SRO. Pro peněžité vklady § 148, pro nepeněžité pak § 23 odst. 2 a § 29. Zvýšení základního kapitálu tedy bude účinné tehdy, bude-li splaceno celé vkladové ážio a na každý nepeněžitý vklad alespoň 30 %, nepeněžité vklady musí být splaceny zcela. Zákon v ustanovení § 217 pamatuje na ochranu věřitelů v případě, kdy zvýšení již bylo zapsáno do obchodního rejstříku. Zavádí se povinnost splnit vkladovou povinnost, i kdyby bylo usnesení valné hromady nebo prohlášení o převzetí vkladové povinnosti neplatné nebo neúčinné. Toto se však s ohledem na vkladovou povinnost vztahuje pouze na efektivní zvýšení. Výjimkou je vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady soudem postupem podle § 191 odst. 1.

Ačkoliv zápis efektivního zvýšení má deklaratorní charakter, podmínkou účinnosti zvýšení základního kapitálu je vždy návrh na zápis zvýšení základního kapitálu do obchodního rejstříku. Tento návrh podávají jednatelé společnosti podle § 42 a 47 ZVŘ a 194 odst. 1 ZOK. Návrh je nutno podat podle § 218 odst. 1 písm. a) nejpozději do dvou měsíců od přijetí rozhodnutí o zvýšení, jinak se usnesení valné hromady *ex lege* zrušuje a vkladové povinnosti zanikají. Návrh na zápis musí být doložen listinami o skutečnostech, které mají být do veřejného rejstříku zapsány, a listinami, které se zakládají do sbírky listin v souvislosti s tímto zápisem. Tento návrh lze podle § 18 a 22 ZVŘ podat pouze na formuláři a to v listinné nebo elektronické podobě. Ustanovení § 21 ZVŘ odkazuje na vyhlášku, kterou Ministerstvo spravedlnosti stanoví náležitosti formulářů na podávání návrhů na zápis. Formuláře Ministerstvo spravedlnosti zároveň uveřejní způsobem umožňujícím dálkový přístup. Podpisy na tomto návrhu musí být podle § 22 ZVŘ úředně ověřeny.

Splnění povinnosti podat návrh na zápis zvýšení základního kapitálu do obchodního rejstříku je vhodné i s ohledem na související ručební povinnost společníků. Podle § 132 společníci ručí za dluhy společnosti společně a nerozdílně do výše, v jaké nesplnili své vkladové povinnosti podle stavu zapsaného v obchodním rejstříku v době, kdy byli věřiteli vyzváni k plnění. „*Při nesplnění této povinnosti tak mohou být povinni k plnění dluhu společnosti z titulu ručení, ač svou vkladovou povinnost ve vztahu ke společnosti splnili.*“⁸³

⁸³ BĚLOHLÁVEK, J. Alexander, HÓTOVÁ, Renáta. In BĚLOHLÁVEK, J. Alexander (ed). *Komentář k ...*, s. 1020.

4.5 Zrušení usnesení valné hromady o zvýšení základního kapitálu

Právní úprava týkající se **zrušení usnesení valné hromady** o zvýšení základního kapitálu je obsažena v § 218 a § 225. Zákon pro tyto situace stanovuje pravidla, kdy se rozhodnutí valné hromady považuje za zrušené *ex lege*. V prvním případě se jedná o návrh na zápis zvýšení základního kapitálu do obchodního rejstříku, v druhém pak o převzetí vkladové povinnosti. Následky se však neliší. Aby nedocházelo k znemožnění významu změn základního kapitálu, zákon na společnost při zvyšování klade požadavek svižného a účinného postupu. Podle § 218 se usnesení valné hromady zrušuje a vkladová povinnost zaniká:

- a) nebude-li podán návrh na zápis zvýšení základního kapitálu do obchodního rejstříku do 2 měsíců od rozhodnutí valné hromady o zvýšení základního kapitálu,
- b) právní mocí rozhodnutí soudu o zamítnutí návrhu na zápis zvýšení základního kapitálu do obchodního rejstříku, nebo
- c) uplynutím lhůty 2 měsíců od právní moci rozhodnutí soudu o odmítnutí návrhu na zápis zvýšení základního kapitálu do obchodního rejstříku, nebude-li v téže lhůtě podán tento návrh znovu.

Jde-li o efektivní zvýšení a naplní se výše uvedené předpoklady nebo vysloví-li soud neplatnost usnesení postupem podle § 219, odpadá právní titul vkladové povinnosti a společnost musí dotčeným osobám bez zbytečného odkladu vrátit splacené emisní kursy spolu s obvyklým úrokem. Tím je s ohledem na § 1802 NOZ úrok požadovaný za úvěry, které poskytují banky v místě sídla společnosti v době plnění vkladové povinnosti. Rejstříkový soud v případě, že již došlo k zápisu, zahájí řízení o dosažení shody mezi zápisem skutečnosti a skutečným stavem podle § 78 odst. 1 ZVŘ a zapíše původní výši základního kapitálu.

Zákon také na ochranu věřitelů odkazuje na přiměřený postup ediktálního řízení podle § 236 až 238, jak je tomu u snížení základního kapitálu. Jednatel je dále podle § 218 odst. 3 a § 776 odst. 1 povinen zveřejnit v Obchodním věstníku rozhodnutí soudu podle § 218 odst. 1 písm. b) a c) nebo rozhodnutí soudu o vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady. Musí se tak tedy stát do 15 dnů rozhodnutí rejstříkového soudu, a to dvakrát po sobě s časovým odstupem 30 dnů. O ediktálním řízení pak pojednávám v kapitole o snížení základního kapitálu. Společníci také mají povinnost odevzdat kmenové listy podle § 218 odst. 4 za účelem vyznačení nové výše vkladu nebo jejich výměny. Budou-li společníci s touto povinností v prodlení, použijí se ustanovení § 152 až 154.

Zákon v § 225 také vymezuje lhůtu, dokdy je třeba převzít vkladové povinnosti, jinak se usnesení valné hromady o zvýšení základního kapitálu zrušuje a vkladová povinnost zaniká. Musí tedy dojít k převzetí všech vkladových povinností v navrženém rozsahu zvýšení. Tomuto negativnímu následku se může společnost vyhnout, když před uplynutím lhůty pro převzetí vkladové povinnosti změní své rozhodnutí a sníží částku zvýšení o tyto nepřevzaté vkladové povinnosti.⁸⁴

⁸⁴ HAVEL, Bohumil. In ŠTENGLOVÁ, Ivana (ed). *Zákon o obchodních ...*, s. 417.

5 Snížení základního kapitálu

Ke snížení základního kapitálu dochází **obligatorně** v zákonem stanovených případech anebo z důvodů, které zákon výslovně nepředpokládá a je pouze na společnosti, zda kapitál sníží anebo nikoliv. Úprava snížení základního kapitálu však zůstává v obou případech stejná. Povinnost snížit základní kapitál dopadá na situace, kdy má společnost naložit s kmenovými listy, které byly prohlášeny za neplatné nebo které společnost vydala, ale tyto nebyly společníky převzaty. Ustanovení § 152-154 ZOK upravuje povinnost odevzdat kmenový list a postup nakládání s těmito kmenovými listy. Pokud se společnosti nepodaří prodat kmenové listy ve lhůtě tří měsíců od prohlášení neodevzdaných kmenových listů za neplatné, je na základě § 153 odst. 4 ZOK povinna rozhodnout o snížení základního kapitálu o výši vkladů připadajících na neprodané kmenové listy. Postup dle § 152-154 ZOK se uplatní při zvýšení základního kapitálu, pokud nedojde k převzetí kmenových listů společníky (§ 226 odst. 2 nebo § 230 odst. 2) nebo nebudou původní kmenové listy za účelem výměny odevzdány a tyto byly prohlášeny za neplatné (§ 226 odst. 1 nebo § 230 odst. 1). Na tento postup také odkazuje úprava při vyloučení společníka ze společnosti, neodevzdá-li svůj kmenový list (§ 151), dále při snížení základního kapitálu, neodevzdají-li společníci své kmenové listy (§ 235 odst. 2), prohlásí-li soud usnesení valní hromady za neplatné (§ 240).

K obligatornímu snížení základního kapitálu může dojít také v případě, že se společnosti nepodaří prodat uvolněný podíl, nebo je přechod či převod vyloučen. Tehdy je společnost povinna vyplatit vypořádací podíl. Poté má společnost možnost rozhodnout o přechodu uvolněného podílu na ostatní společníky nebo o snížení základního kapitálu o vklad společníka, jehož účast ve společnosti zanikla (§ 215). O uvolněný podíl se jedná, pokud účast společníka zanikla jinak než převodem podílu (§ 212). Jedná se tedy o případy vyloučení společníka valnou hromadou (§ 151), vyloučení soudem (§ 204), zrušení účasti soudem (§ 205), dohodou o ukončení účasti společníka (§ 203).⁸⁵

Fakultativní snížení základního kapitálu je ponecháno na vůli společnosti. Jedním z důvodů, proč se společnost rozhodne snížit základního kapitál, může být špatná ekonomická situace společnosti, kdy společnost vyrovná vzniklou ztrátu snížením základního kapitálu. Jedná se o **nominální snížení**, jelikož zde se objem majetku společnosti nemění. Může jít též o situaci, kdy má naopak společnost dostatečné vlastní zdroje financování a společníci se

⁸⁵ BĚLOHLÁVEK, J. Alexander, HÓTOVÁ, Renáta. In BĚLOHLÁVEK, J. Alexander (ed). *Komentář k ...*, s. 1081.

rozhodnou, že si část vlastních zdrojů vyplatí formou snížení základního kapitálu. V tomto případě půjde o **snížení efektivní**, jelikož se při něm mění objem majetku společnosti.⁸⁶

5.1 Proces snížení základního kapitálu

Právní úpravu snížení základního kapitálu lze stejně jako u zvýšení základního kapitálu rozdělit do několika fází, které na sebe z časového hlediska navazují. V první řadě se jedná o přijetí usnesení o snížení základního kapitálu a s tím spojené vnitřní vztahy ve společnosti, dále pak o ochranu věřitelů v tzv. ediktálním řízení a zápis snížení základního kapitálu do obchodního rejstříku. Úprava snížení základního kapitálu vychází z úpravy obchodního zákoníku, zákon o obchodních korporacích ji však činí o něco detailnější.

5.1.1 Usnesení o snížení základního kapitálu

V předchozí kapitole jsem uvedl náležitosti usnesení o snížení základního kapitálu a proces jejich přijetí. Nyní se jednotlivé náležitosti pokusím analyzovat s ohledem na ostatní ustanovení o snížení základního kapitálu a důsledky na vnitřní vztahy ve společnosti. Právní úprava je obsažena v § 233 až 235. Náležitosti usnesení se oproti minulé právní úpravě zásadně nezměnily. Zákon o obchodních korporacích přidává údaj o změně počtu vkladů a lhůtu pro odevzdání kmenových listů. **Usnesení valné hromady o snížení základního kapitálu obsahuje:**

- a) částku, o niž se základní kapitál snižuje,
- b) údaj, jak se mění výše vkladů společníků, případně jejich počet,
- c) údaj o tom, zda částka odpovídající snížení základního kapitálu bude celá nebo zčásti vyplacena společníkům nebo zda bude prominuta povinnost splnit vkladovou povinnost anebo jakým jiným způsobem bude s touto částkou naloženo
- d) lhůtu pro odevzdání kmenového listu

Sub a) Usnesení musí obsahovat částku, o kterou se základního kapitál snižuje. Při zvýšení základního kapitálu není společnost částkou zvýšení nijak omezena. U snížení narážíme na ustanovení § 235, podle kterého výše jednotlivých vkladů společníků nesmí klesnout pod částku určenou zákonem nebo společenskou smlouvou. V § 142 odst. 1 pouze stanovuje minimální výši vkladu každého společníka na 1 Kč. Pod tuto hranici nesmí klesnout výše žádného vkladu. Obchodní zákoník stanovil minimální výši základního kapitálu na

⁸⁶ BARTOŠÍKOVÁ, Miroslava, ŠTENGLOVÁ, Ivana. Společnost s ručením omezeným. ..., s. 258.

200 000 Kč a minimální výši vkladu společníka na 20 000 Kč. Výše základního kapitálu a výše vkladu každého nemohla klesnout pod tyto částky.

Sub b) Usnesení obsahuje údaj, jak se mění výše vkladů společníků, případně jejich počet. Zákon v § 30 stanovuje, že základní kapitál obchodní korporace je souhrn všech vkladů. Jeho snížení se tedy musí projevit i ve výši vkladů. Dle § 234 se výše vkladu každého společníka snižuje v poměru dosavadních vkladů, pokud valná hromada se souhlasem všech společníků nerozhodne, že se vklady sníží nerovnoměrně. To je praktické pro případ, kdy by měla výše nějakého vkladu klesnout pod částku stanovenou zákonem anebo společenskou smlouvou. Je tedy možná situace, kdy se sníží vklady všech nebo jenom některých společníků poměrně nebo nerovnoměrně. Ustanovení § 234 pouze stanovuje, jak se snížení promítne na výši vkladů. Pro určení změny výše podílu je třeba vyjít z obecné úpravy. Výše podílu se tak s ohledem na ustanovení § 133 sníží ve stejném poměru, jako se sníží výše vkladů připadající na tento podíl, ledaže společenská smlouva stanoví jinak.⁸⁷

Obchodní zákoník neumožňoval zánik podílu a tedy i účasti společníka, s výjimkou těch, které jsou v majetku společnosti. Pochopitelným záměrem právní úpravy je zamezit možnosti využití procedury snížení základního kapitálu za účelem vyloučení společníka. Zákon o obchodních korporacích umožňuje v ustanovení § 135 ve spojení s § 32 vlastnit podíly různých druhů, pokud tak stanoví společenská smlouva. Vzhledem k tomu zákon v § 234 dovoluje, aby v důsledku snížení základního kapitálu zanikl společníkův vklad, má-li ještě jiný vklad, nebo jde-li o uvolněný podíl anebo společnost prohlásila jeho kmenový list za neplatný. Usnesení tedy musí obsahovat změnu výše vkladu, pokud nedojde k jejich zániku anebo určení vkladů, které zaniknou. I v tomto případě může valná hromada se souhlasem všech společníků rozhodnout o nerovnoměrném snížení základního kapitálu vedoucí k zániku pouze některých vkladů a tím i zániku některých podílů. V důsledku snížení základního kapitálu nesmí dojít k zániku účasti společníka ve společnosti, ledaže dojde k současnému uzavření dohody podle § 203.⁸⁸ NS se k této problematice vyjádřil ve svém usnesení: *„Obchodní zákoník před 1. 7. 1997 umožňoval ukončit účast společníka ve společnosti s ručením omezeným dohodou. Současně s účinností takové dohody však muselo dojít ke snížení základního jmění o vklad společníka, jehož účast ve společnosti skončila. Dohodu o ukončení účasti ve společnosti bylo možno uzavřít s odkládací podmínkou, spočívající v přijetí*

⁸⁷ BĚLOHLÁVEK, J. Alexander, HÓTOVÁ, Renáta. In BĚLOHLÁVEK, J. Alexander (ed). *Komentář k ...*, s. 1085.

⁸⁸ HAVEL, Bohumil. In ŠTENGLOVÁ, Ivana (ed). *Zákon o obchodních ...*, s. 421.

rozhodnutí o snížení základního jmění.“⁸⁹ V případě pouhého uzavření dohody dle § 203 by vznikl uvolněný podíl a společnost by musela s uvolněným podílem naložit dle § 213 nebo 215.

K zániku vkladu společníka v důsledku snížení základního kapitálu může dojít také tehdy, jedná-li se o uvolněný podíl a pouze za dodržení podmínek stanovených v § 212-215 anebo prohlásila-li společnost kmenový list společníka za neplatný. K tomu může dojít vždy, pokud společník neodevzdá svůj kmenový list. Jak už jsem výše zmiňoval, jedná se o situaci, kdy zákon odkazuje na § 152-154. Tento postup se použije při efektivním zvýšení dle § 226 nebo deklaratorním zvýšení dle § 230, při snížení základního kapitálu dle § 235 odst. 2 a při vyloučení společníka postupem v § 151.

Sub c) Valná hromada ve svém usnesení uvede údaj o tom, zda částka odpovídající snížení základního kapitálu bude celá nebo zčásti vyplacena společníkům nebo zda bude prominuta povinnost splnit vkladovou povinnost anebo jakým jiným způsobem bude s touto částkou naloženo. Tato náležitost ustanovení je rozhodující pro určení, zda půjde o snížení **efektivní** nebo **nominální**. Vyplatí-li se částka odpovídající snížení společníkům, půjde o snížení efektivní. Efektivním snížením dochází ke snížení objemu majetku společnosti a tedy vzniku přebytku. Užívá se v situaci, kdy má společnost příliš vlastních zdrojů. Přebytek finančních prostředků lze zcela nebo částečně rozdělit mezi společníky, či je použit jiným způsobem, který určí valná hromada v tomto usnesení. K efektivnímu snížení může také dojít prominutím povinnosti splatit vklad některému ze společníků podle § 151 odst. 2. Potom faktický přebytek nevznikne a bude se jednat pouze o účetní změnu.⁹⁰

V případě, že společníci neobdrží žádné plnění vyplacením částky nebo prominutím vkladové povinnosti, jedná se o snížení nominální, jelikož se zde objem majetku společnosti nemění. Tyto prostředky lze použít k úhradě ztráty či k převodu do rezervního nebo jiného fondu.⁹¹

Sub d) Usnesení obsahuje také lhůtu pro odevzdání kmenového listu. To však pouze za předpokladu, že podíly jsou podle § 136 představovány kmenovými listy. Ty se předkládají za účelem změny údaje o výši vkladu nebo jejich výměnou za nové kmenové listy s novou výší vkladu. V případě, že v důsledku snížení základního kapitálu dojde k zániku podílu společníka, stahuje se kmenový list za účelem jeho zničení. Dle ustanovení § 235 odst. 2 vzniká společníkům povinnost odevzdat kmenové listy v této lhůtě. Pro případ prodlení

⁸⁹ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. března 2008, sp. zn. 29 Cdo 408/2007

⁹⁰ FINGER, Libor. In HEJDA, Jan (ed). *Nový zákon o obchodních společnostech a družstvech ...*, s. 310.

⁹¹ BĚLOHLÁVEK, J. Alexander, HÓTOVÁ, Renáta. In BĚLOHLÁVEK, J. Alexander (ed). *Komentář k ...*, s. 1082.

společníků zákon odkazuje na přiměřené použití ustanovení § 152-154. Jednatel společnosti vyzve, aby kmenové listy odevzdali v přiměřené lhůtě, kterou jim dodatečně stanoví. S touto výzvou musí být společníci upozorněni na riziko prohlášení neodevzdaných kmenových listů za neplatné. Výzva se činí způsobem stanoveným zákonem a společenskou smlouvou pro svolání valné hromady. Povinností jednatele je prohlásit neodevzdané kmenové listy za neplatné. Může tak učinit ihned po marném uplynutí lhůty k odevzdání kmenových listů a prohlášení oznámí bez zbytečného odkladu držitelům těchto listů a současně jej dle § 152 odst. 3 a § 776 odst. 1 zveřejní v Obchodním věstníku. Povinnost zničení kmenových listů je povinností společnosti, nicméně by tak měl učinit jednatel vzhledem k jeho významné roli při prohlášení kmenových listů za neplatné. Rozhodnutí jednatele o prohlášení zatímních listů za neplatné nelze soudně přezkoumávat (§ 193 odst. 1), může jím být ovšem založena povinnost k náhradě škody, pokud by porušil péči řádného hospodáře.⁹²

Podle § 153 odst. 1 má společnost povinnost vydat nové kmenové listy namísto těch, které byly prohlášeny za neplatné a ty prodat za přiměřenou cenu. Chystaný prodej se společníkům, jejichž kmenové listy byly prohlášeny za neplatné, oznámí bez zbytečného odkladu. Ustanovení § 153 odst. 1 ve spojení s § 213 odst. 1 dává společníkům předkupní právo k těmto kmenovým listům. Výtěžek z prodeje společnost bez zbytečného odkladu vyplatí společníkovi, jehož kmenový list byl prohlášen za neplatný. Proti této pohledávce si společnost může započíst náklady, které vznikly v souvislosti s prohlášením kmenových listů za neplatné a vydáním nových kmenových listů.

Nepodaří-li se společnosti prodat nové kmenové listy do 3 měsíců od prohlášení původních za neplatné, rozhodne valná hromada podle § 153 odst. 4 o snížení základního kapitálu o výši vkladů připadající na neprodané kmenové listy. Zde se právě jedná o případ, na který pamatuje § 234, kdy v důsledku snížení základního kapitálu může dojít k zániku podílu společníka. Povinnost snížit základní kapitál podle § 153 odst. 4 je obdobná s povinností podle § 215 a porušení této povinnosti může být společenskou smlouvou určeno jako důvod pro zrušení společnosti soudem (§ 241 odst. 2).

5.1.2 Ediktální řízení

Stejně jako v předchozí právní úpravě, klade zákon o obchodních korporacích požadavek na ochranu věřitelů vůči společnosti při snížení základního kapitálu. Ačkoliv novou právní úpravou došlo k oslabení role základního kapitálu, jeho snížením mohou být ohroženy zájmy věřitelů společnosti a do určité míry může být i alarmující zprávou pro

⁹² HAVEL, Bohumil. In ŠTENGLOVÁ, Ivana (ed). *Zákon o obchodních ...*, s. 295.

obchodní partnery. Nelze však říct, že oslabením této role dojde k jeho úplné ignoraci. Veřejnost bude nadále sledovat výši základního kapitálu a přikládat jí patřičný význam. Nelze tedy automaticky vyvozovat, že budou vznikat pouze společnosti s minimální výši základního kapitálu.⁹³ Ve Francii se například ukázalo, že rok po snížení minimálního základního kapitálu ze 7500 euro na 1 euro, bylo založeno pouze 4,9% korporací se základním kapitálem 1 euro. Z nově založených korporací pak mělo základní kapitál nedosahující výše 7500 euro pouze 36,6%.⁹⁴

Jádro ochrany věřitelů je v ustanovení § 236 až 238. Ve srovnání s ObchZ nezavádí zákon o obchodních korporacích zásadní změny. Tato ustanovení chrání postavení věřitelů, tím že společnosti ukládají konkrétní povinnosti, které jsou předpokladem pro zápis snížení základního kapitálu do společnosti.

Ustanovení § 236 odst. 1 ukládá jednatelům dvojnásobnou publikační povinnost v Obchodním věstníku (§ 776 odst. 1).⁹⁵ Ti zveřejní usnesení o snížení základního kapitálu do 15 dnů ode dne jeho přijetí, a to dvakrát po sobě s časovým odstupem 30 dnů. Zmíněné ustanovení neobsahuje žádné zásadní změny, pouze bylo nepatrně přeformulováno a vychází z první věty § 147 odst. 1 Obchz. Toto zajišťuje možnost třetí strany získat informaci o tom, že společnost snižuje základní kapitál, protože to může mít vliv na jejich rozhodování při uzavírání smluv. Není vyloučeno, aby zároveň došlo ke zveřejnění na internetových stránkách dle § 7.

Jednatelé mají povinnost písemně vyzvat známé věřitele společnosti, aby přihlásili své pohledávky ve lhůtě 90 dnů po zveřejnění posledního oznámení. Na rozdíl věty druhé ustanovení § 147 odst. 1 ObchZ, se tato povinnost vztahuje pouze na pohledávky, které vznikly v období před přijetím usnesení valné hromady o snížení základního kapitálu. Zde je patrný vliv **tzv. kapitálové směrnice**⁹⁶, která se sice na SRO nevztahuje, ale zákonodárce z ní vycházel. Směrnice však za účelem větší ochrany věřitele jde ještě dál a vztahuje se i na pohledávky, které vznikly před zveřejněním rozhodnutí o snížení základního kapitálu. Tím je zabráněno tomu, aby společnost v době mezi přijetím rozhodnutí a jeho zveřejněním,

⁹³ HAVEL, Bohumil a kol. *Zákon ... s důvodovou zprávou...*, s. 114-115.

⁹⁴ WAGNER, Colin. Where Do Firms Incorporate? Deregulation and the Cost of Entry. *Journal of Corporate Finance*, 2008, č. 3.

⁹⁵ LOCHMANOVÁ, Ludmila. *Základy obchodního práva*. 2. přepracované a doplněné vydání. Ostrava: Key Publishing, 2011, s. 159.

⁹⁶ čl. 32 Druhé směrnice č. 77/91/EHS, nahrazena směrnicí č. 2012/30/EU (čl. 36)

vstupovala do dalších závazkových vztahů, bez vědomí druhé strany o snížení základního kapitálu a jejich práv na ochranu.⁹⁷

Výzva věřitelům už nemusí být obsažena v oznámení v Obchodním věstníku. Ustanovení § 236 odst. 2 hovoří pouze o písemné výzvě známých věřitelů učiněné zároveň, ale nezávisle na zveřejnění usnesení v Obchodním věstníku. Jednatelům společnosti totiž povinnost vyzvat věřitele odpadá, jedná-li se snížení základního kapitálu za účelem úhrady ztráty. Vytvoření rezervního fondu nyní právní úprava nevyžaduje a proto jej jako výjimku pro výzvu věřitelů neuvádí. Uplyne-li marně stanovená lhůta k přihlášení pohledávky, pohledávka věřitele se nijak nemění. Věřitel však pozbývá právo žádat zajištění nebo uspokojení své pohledávky. Uplynutí této lhůty však nemá vliv na trvání existenci pohledávky, běh promlčecí nebo prekluzivní lhůty případně na zajištění.

Pokud se věřitel se svou pohledávkou přihlásí do 90 dnů po zveřejnění posledního oznámení, mohou společnosti vůči věřiteli vzniknout povinnosti stanovené na jeho ochranu zakotvené v ustanoveních § 237 a 238. To však pouze v případě, že se snížením základního kapitálu zhorší dobytnost pohledávek. V praxi vše bude vypadat tak, že nejdříve věřitelé přihlásí své pohledávky a následně dojde k přezkoumání jejich dobytnosti.⁹⁸ Přezkum pohledávky může vyústit ve tři možné situace:

- 1) nebude zjištěno zhoršení dobytnosti pohledávek
- 2) bude zjištěno zhoršení dobytnosti pohledávek
- 3) nedojde ke shodě ohledně zhoršení dobytnosti

Sub 1) V tomto případě je přezkum u konce a pokračuje se v procesu snižování základního kapitálu.⁹⁹ K této skutečnosti je důležitá shoda společnosti a věřitele.

Sub 2) Nebude-li mezi společností a věřitelem spor o tom, že se snížením základního kapitálu zhorší dobytnost pohledávky, musí společnost učinit patřičná opatření. Společnost tedy pohledávku přiměřeně zajistí nebo ji uspokojí, ledaže se s věřitelem dohodne jinak. „*Povaha zajištění nebo uspokojení je věcí dohody mezi společností a věřitelem, řešení se ponechává na nich (je tedy možná částečná úhrada, zvýšení zajištění apod.)*.“¹⁰⁰ Ztotožňuji se s názorem A. Bělohávkova, že věřitel může požadovat uspokojení pouze splatné pohledávky. Tento závěr dovozují také z ustanovení § 237 odst. 3, který v případě sporu rozhoduje pouze o

⁹⁷ BĚLOHLÁVEK, J. Alexander, HÓTOVÁ, Renáta. In BĚLOHLÁVEK, J. Alexander (ed). *Komentář k ...*, s. 1091.

⁹⁸ HEJDA, Jan. In HEJDA, Jan (ed). *Zákon o obchodních korporacích. Výklad ...*, s. 292.

⁹⁹ Tamtéž.

¹⁰⁰ HAVEL, Bohumil. In ŠTENGLOVÁ, Ivana (ed). *Zákon o obchodních ...*, s. 423.

přiměřeném zajištění na návrh kterékoliv strany. V případě splatného dluhu by mohl věřitel jednoduše vymáhat pohledávku žalobou. V případě nesplatné pohledávky má společnost na výběr, zda pohledávku uspokojí nebo přiměřeně zajistí. K zajištění a utvrzení dluhu se pak použije obecná úprava dle § 2010 a násl. OZ. Nabízí se také možnost, kdy věřitel nebude vyžadovat ani uspokojení ani zajištění pohledávky.¹⁰¹

Sub 3) Ustanovení § 237 odst. 3 řeší situaci, kdy má věřitel za to, že se dobytnost jeho pohledávky zhoršila a společnost toto popírá. V tomto případě soud na návrh kterékoliv ze stran rozhodne o tom, zda věřiteli náleží dostatečné zajištění. Zde už nemůže rozhodnout o povinném uspokojení pohledávky. Z povahy věci by tak soud nemohl učinit v případě nesplatné pohledávky. V případě splatné by toto ustanovení ztrácelo smysl, neboť jak jsem zmínil výše, věřitel by se mohl obrátit na soud klasickou žalobou. Toto ustanovení odkazuje na obdobné použití § 238. V případě, že soud dle § 237 odst. 3 rozhodne o tom, že věřiteli náleží dostatečné zajištění, rozhodne taky dle § 238 o tomto přiměřeném zajištění s ohledem na druh a výši pohledávky. Může však také dojít k situaci, která je uvedena v **sub 2)**. Mezi společnostmi a věřitelem dojde ke shodě o zhoršení dobytnosti pohledávky, o způsobu zajištění pohledávky už však nikoliv. V tomto případě podle § 238 soud s ohledem na výši a druh pohledávky rozhodne o přiměřeném zajištění. Obchodní zákoník, na rozdíl od nynější úpravy neobsahoval ustanovení obdobné § 238, tedy nezřizoval ani neurčoval, jakým způsobem je společnost povinna pohledávku zajistit. Rozhodoval pouze o tom, zda je nabízení zajištění přiměřené.¹⁰² Rozhodnutí soudu společnost doloží rejstříkovému soudu při podání návrhu na zápis snížení základního kapitálu. Věcně a místně příslušný je krajský soud, v jehož obvodu má společnost sídlo. Řízení se zahajuje na návrh věřitele nebo společnosti. Ve věci není třeba nařizovat jednání, ledaže řízení bude vyžadovat dokazování. Soud rozhoduje usnesením.

5.1.3 Zápis do obchodního rejstříku

Aby proces snižování základního kapitálu dospěl ke konci, je třeba zapsat jeho novou výši do obchodního rejstříku. Pro samotný zápis změny výše základního kapitálu je stěžejní zákon č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících fyzických a právnických osob a zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních. Tak jako při ediktálním řízení i zde má důležitou roli jednatel společnosti. Návrh na zápis snížení základního kapitálu do obchodního

¹⁰¹ BĚLOHLÁVEK, J. Alexander, HÓTOVÁ, Renáta. In BĚLOHLÁVEK, J. Alexander (ed). *Komentář k ...*, s. 1094.

¹⁰² ŠTENGLOVÁ, Ivana. In Štenglová, Ivana (ed). *Obchodní zákoník ...*, s 482.

rejstříku podávají jednatele společnosti podle § 42 a 47 ZVŘ a 194 odst. 1 ZOK. Návrh na zápis musí být doložen listinami o skutečnostech, které mají být do veřejného rejstříku zapsány, a listinami, které se zakládají do sbírky listin v souvislosti s tímto zápisem. Tento návrh lze dle § 18 a 22 ZVŘ podat pouze na formuláři a to v listinné nebo elektronické podobě. Ustanovení § 21 ZVŘ odkazuje na vyhlášku, kterou Ministerstvo spravedlnosti stanoví náležitosti formulářů na podávání návrhů na zápis. Formuláře Ministerstvo spravedlnosti zároveň uveřejní způsobem umožňujícím dálkový přístup. Podpisy na tomto návrhu musí být dle § 22 ZVŘ úředně ověřeny.

K řízení o návrhu na zápis je podle § 3 odst. 2 a 86 ZZŘS příslušný krajský soud, u něhož je právnická osoba zapsána ve veřejném rejstříku. Řízení se dle § 78 ZVŘ zahajuje na návrh. Má-li však být dosaženo shody mezi zápisem skutečnosti a skutečným stavem, má rejstříkový soud povinnost zahájit řízení i bez návrhu. To bude použitelné v případě, že soud prohlásí usnesení valné hromady o snížení základního kapitálu za neplatné. Ve věci není třeba nařizovat jednání, ledaže řízení bude vyžadovat dokazování. Soud rozhoduje usnesením.

5.1.4 Podmínky zápisu

Jelikož smyslem ustanovení o ediktálním řízení je hlavně ochrana věřitelů, musí soud v rejstříkovém řízení přezkoumat nejen formální postup a náležitosti při snižování základního kapitálu, ale i splnění povinností směřující právě k této ochraně.¹⁰³ Aby bylo návrhu na zápis vyhověno, je třeba soudu podat důkaz o skutečnostech uvedených v ustanovení § 239 odst. 2.

Přílohou návrhu tak musí být vedle notářského zápisu o rozhodnutí valné hromady o snížení základního kapitálu, z kterého vyplývá doba jeho přijetí a důkazu o zveřejnění tohoto usnesení ve lhůtách podle 236 odst. 1 i další skutečnosti, které se rejstříkovým soudem prokazují v závislosti na konkrétních okolnostech procesu snížení základního kapitálu.¹⁰⁴

Nebudou-li tyto skutečnosti doloženy, soud návrh na zápis odmítne dle § 86 ZVŘ. V souvislosti s touto povinností je třeba poukázat na trestněprávní odpovědnost za *trestný čin zkreslování údajů o stavu hospodaření a jmění* dle § 254 zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku, které se jednatele vystaví, pokud uvedou nepravdivé nebo hrubě zkreslené údaje v podkladech sloužící pro zápis do obchodního rejstříku anebo v takových podkladech zamlčí podstatné skutečnosti. **Soud bude zkoumat, zda je:**

- a) prokázáno, že uplynula lhůta podle § 236 odst. 2, nepřihlásil-li v této lhůtě svoji pohledávku žádný věřitel,

¹⁰³ FINGER, Libor. In HEJDA, Jan (ed). *Nový zákon o obchodních společnostech a družstvech ...*, s. 310.

¹⁰⁴ BĚLOHLÁVEK, J. Alexander, HÓTOVÁ, Renáta. In BĚLOHLÁVEK, J. Alexander (ed). *Komentář k ...*, s. 1099.

- b) předloženo prohlášení společnosti o tom, že nemá věřitele, kteří mají právo na zajištění nebo uspokojení jejich pohledávek, odpovídá-li takové prohlášení skutečnosti,
- c) prokázáno uspokojení pohledávky nebo její přiměřené zajištění anebo účinnost dohody podle § 237 odst. 1,
- d) předložena účinná dohoda společnosti s věřiteli, kteří mají právo na uspokojení nebo zajištění jejich pohledávek, na uspokojení tohoto jejich práva,
- e) prokázáno přiměřené zajištění na základě rozhodnutí soudu podle § 238.

Sub a) Ustanovení § 236 ukládá jednateli povinnost dvakrát zveřejnit v Obchodním věstníku usnesení valné hromady o snížení základního kapitálu a současně vyzvat známé věřitele společnosti, aby přihlásili své pohledávky ve lhůtě 90 dnů od druhé výzvy. Snížení může být zapsáno, prokáže-li soudu společnost marné uplynutí této lhůty. Tato skutečnost se bude prokazovat v případě, že společnost tyto známé věřitele má. K tomuto bude stačit předložení textu oznámení v Obchodním věstníku spolu s datem jeho zveřejnění a prohlášení jednatelů, že v uvedené lhůtě žádný z věřitelů nepřihlásil svou pohledávku. V praxi však toto ověření bude velice obtížné. V případě, že by k přihlášení pohledávky došlo, společnost může tuto skutečnost jednoduše zamlčet a přihlášenou pohledávkou se nezabývat. Lze souhlasit s názorem A. Bělohlávka, který věřitelům doporučuje obrátit se na rejstříkový soud.¹⁰⁵

Sub b) Snížení základního kapitálu může být také zapsáno, předloží-li společnost prohlášení o tom, že nemá žádné věřitele, kteří mají právo na zajištění nebo uspokojení pohledávky, odpovídá-li toto prohlášení skutečnosti. Snížení může být v tomto případě dle ustanovení § 239 odst. 3 zapsáno před uplynutím devadesátidenní lhůty, protože ta v tomto případě nemusí být dodržena. Může se tedy jednat o případ, kdy společnost nemá žádné věřitele nebo jí nejsou žádní známí. Dále pak věřitelé, jejichž pohledávky vznikly až po přijetí usnesení o snížení základního kapitálu, nebo se dobytnost jejich pohledávek v důsledku snížení základního kapitálu nesníží. A. Bělohlávek uvádí, že takové prohlášení přichází v úvahu také při snížení základního kapitálu za účelem ztráty, neboť zde společnost nemá povinnost vyzvat své známé věřitele k přihlášení svých pohledávek.¹⁰⁶

Sub c) Pokud má společnost věřitele, kteří přihlásili své pohledávky v zákonem stanovené lhůtě, a dobytnost jejich pohledávek se sníží, bude třeba rejstříkovému soudu

¹⁰⁵ BĚLOHLÁVEK, J. Alexander, HÓTOVÁ, Renáta. In BĚLOHLÁVEK, J. Alexander (ed). *Komentář k ...*, s. 1099

¹⁰⁶ Tamtéž.

prokázat uspokojení práv věřitelů způsobem uvedeným v § 237 odst. 1. V tomto případě může k zápisu snížení dojít až po uplynutí lhůty k přihlášení pohledávek. V praxi bude třeba doložit listiny, prokazující, jakým způsobem došlo k vypořádání práv věřitelů. Může jít o potvrzení prokazující splnění dluhu případně dohodu o zajištění pohledávky. A. Bělohávek dodává, že přílohou návrhu by mělo být prohlášení, že všechny řádně a včas přihlášené pohledávky byly vypořádány způsobem uvedeným v § 237 odst. 1.¹⁰⁷

Sub d) I pokud věřitel trvá na zajištění či uspokojení své pohledávky, nemusí to nutně znamenat povinnost prokázat, že k zajištění či uspokojení došlo. Zákon totiž umožňuje předložit účinnou dohodu společnosti s věřitelem o uspokojení nebo zajištění jeho pohledávky. V tomto případě může podle ustanovení § 239 odst. 3 dojít k zápisu snížení před uplynutím lhůty k přihlášení pohledávek. To má souvislost se **sub b)**, podle kterého je třeba předložit prohlášení jednatelů společnosti. V tomto prohlášení bude nutno uvést, že společnost nemá další věřitele, kteří by mohli svou pohledávku přihlásit.¹⁰⁸ Otázkou zůstává, jestli se dohodou společnosti s věřiteli rozumí jedna dohoda se všemi věřiteli anebo s každým zvlášť. B. Havel se k této problematice vyjadřuje velice stručně a uvádí, že zákon umožňuje, aby namísto jednotlivých dohod podle § 237 odst. 1 byla předložena jedna dohoda se všemi věřiteli podle § 239 odst. 2 písm. d)¹⁰⁹ Tento závěr je však dle mého názoru chybný. Jen těžko si lze představit, že v praxi budou věřitelé ochotni za každé situace uzavírat dohody i s ostatními věřiteli zároveň. V tomto ustanovení tak spatřuji pouhou nedůslednost zákonodárce.

Sub e) V případě, že soud rozhodne o přiměřeném zajištění podle § 238, je třeba mu toto přiměřené zajištění prokázat. Společnost doloží rejstříkovému soudu toho rozhodnutí při podání návrhu na zápis snížení.

5.1.5 Účinky snížení základního kapitálu

Snížení základního kapitálu není účinné přijetím rozhodnutí valné hromady, ale až jeho zápisem do obchodního rejstříku. Zápis snížení základního kapitálu má nadále konstitutivní účinky dle § 239 odst. 1 a soud jej neprovede dřív, než mu budou prokázány rozhodné skutečnosti dle § 239 odst. 2. V tomto ustanovení lze také spatřovat vliv čl. 32 Druhé směrnice.¹¹⁰

Rejstříkový soud zápis provede dle § 94 odst. 1 ZVŘ ke dni uvedeném v návrhu, nejdříve však ke dni jeho provedení. V okamžiku, kdy rejstříkový soud zapíše snížení

¹⁰⁷ Tamtéž.

¹⁰⁸ Tamtéž.

¹⁰⁹ HAVEL, Bohumil. In ŠTENGLOVÁ, Ivana (ed). *Zákon o obchodních ...*, s. 424.

¹¹⁰ BĚLOHLÁVEK, J. Alexander, HÓTOVÁ, Renáta. In BĚLOHLÁVEK, J. Alexander (ed). *Komentář k ...*, s. 1098.

základního kapitálu, proces snížení základního kapitálu je u konce, a to i v případě, že by usnesení valné hromady o snížení základního kapitálu bylo neplatné nebo neúčinné. „Z důvodu ochrany věřitelů spoléhajících na princip publicity se obdobně s úpravou v obchodním zákoníku zavádí povinnost provést snížení základního kapitálu i tehdy, kdyby usnesení valné hromady bylo neplatné nebo neúčinné.“¹¹¹ Zápisem do obchodního rejstříku tak dochází ke zhojení vad usnesení o snížení základního kapitálu.¹¹²

5.2 Dispozice s částkou snížení

Konstitutivní povahu zápisu normuje ustanovení § 240 odst. 1. Ten výslovně stanovuje, že s částkou odpovídající snížení může společnost naložit až po zápisu snížení základního kapitálu do obchodního rejstříku. Způsob a pravidla pro poskytnutí plnění může určit společenská smlouva, v opačném případě se použijí obecná pravidla občanského zákoníku pro splnění dluhu. V režimu ObchZ bylo dovozováno, že v případě porušení zákazu vyplácet společníkům částku odpovídající snížení a následné neschopnosti uspokojení nebo zajištění těchto pohledávek, mohou věřitelé těmto úkonům odporovat.¹¹³ Soukromé právo však s novým kodexem prošlo velkou změnou, a proto lze souhlasit s A. Bělohlávkem, který v tomto případě nedovozuje odporovatelnost, ale neplatnost. S ohledem na výše uvedený konstitutivní účinek snížení podle § 239 odst. 1, zákaz stanovený v § 240 odst. 1 je toto právní jednání neplatné podle § 580 odst. 1 OZ. Bude-li tak poskytnuto plnění dřív, než dojde k zápisu snížení do obchodního rejstříku, jedná se o plnění bez právního důvodu a je tedy bezdůvodným obohacením podle § 2991 OZ.

5.3 Neplatnost usnesení valné hromady a vrácení plnění

Výjimku z účinku zápisu do obchodního rejstříku je případ, kdy neplatnost usnesení valné hromady vysloví soud. Návrh na vyslovení neplatnosti může podat podle § 191 odst. 1 společník, jednatel nebo člen dozorčí rady. Důvodem pro vyslovení neplatnosti může být porušení stanoveného postupu při přijetí usnesení, rozpor se zákonem, společenskou smlouvou nebo dobrými mravy. Podle § 240 odst. 2, vysloví-li soud neplatnost usnesení valné hromady o snížení základního kapitálu, odpadá tak právní důvod, na základě kterého bylo osobám poskytnuto plnění prominutím vkladové povinnosti nebo vyplacením částky odpovídající snížení. Jelikož zanikl právní důvod plnění, osoby, které plnění přijaly, jej musí

¹¹¹ HAVEL, Bohumil. In ŠTENGLOVÁ, Ivana (ed). *Zákon o obchodních ...*, s. 423.

¹¹² BĚLOHLÁVEK, J. Alexander, HÓTOVÁ, Renáta. In BĚLOHLÁVEK, J. Alexander (ed). *Komentář k ...*, s. 1100.

¹¹³ BARTOŠÍKOVÁ, Miroslava, ŠTENGLOVÁ, Ivana. *Společnost s ručením omezeným ...*, s. 260.

vrátit na základě obecných ustanovení o bezdůvodném obohacení podle § 2991 OZ. Pokud byly podíly, kterých se týkalo snížení, představovány kmenovými listy, společnost stíhá povinnost uvést vše do původního stavu. Společnost tak musí:

- a) vrátit původním společníkům kmenové listy, které byly staženy z oběhu,
- b) vydat nové kmenové listy původním společníkům, pokud již zničila stažené kmenové listy,
- c) stáhne kmenové listy z oběhu za účelem výměny za kmenové listy s vyšším vkladem nebo za účelem vyznačení vyššího vkladu.

S ohledem na přiměřené ustanovení § 152 až 154 jsou společníci povinni poskytnout potřebnou součinnost. Rejstříkový soud zahájí i bez návrhu řízení o dosažení shody mezi zápisem v obchodním rejstříku a skutečným stavem podle § 78 ZVŘ. Soud zapíše původní výši základního kapitálu do obchodního rejstříku.

6 Závěr

Ve své diplomové práci jsem se zabýval institutem základního kapitálu a jeho změnami. Podle vytýčeného cíle práce jsem postupně v jednotlivých kapitolách popsal a rozebral postavení orgánů společnosti v rámci procesu změn základního kapitálu, způsoby zvýšení a snížení, podmínkami pro tyto změny a možnými důvody těchto změn. Práci jsem zpracovával podle úpravy ZOK a u klíčových změn jsem poukázal na ustanovení ObchZ. V případě některých sporných situací jsem se snažil podat výklad literatury a vyjádřit vlastní názor.

Na úvod práce jsem stručně rozebral institut základního kapitálu, jeho funkci a význam. V další kapitole jsem se zaměřil na působnost orgánů společnosti během procesu změn základního kapitálu. ZOK rozhodování o změně základního kapitálu nezměnil a tak i nadále spadá do působnosti valné hromady. Důležitou roli pro rozhodování o změně základního kapitálu má také jednatel. Ten svolává valnou hromadu. Při zvyšování základního kapitálu zveřejňuje rozhodnutí soudu podle § 218 nebo rozhodnutí soudu o vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady, vybírá znalce k ocenění nepeněžitých vkladů, předkládá valné hromadě písemnou zprávu pro zvýšení základního kapitálu nepeněžitými vklady. V ediktálním řízení jednatel zveřejňuje usnesení valné hromady o snížení základního kapitálu a vyzývá věřitele k přihlášení pohledávek. V případě postupu podle § 152 až 154 vyzývá společníky k odevzdání kmenových listů. Dále jednatel podává návrh na zápis nové výše základního kapitálu do obchodního rejstříku a vyhotoví úplné znění společenské smlouvy a uloží je spolu s listinami prokazujícími změnu do sbírky listin obchodního rejstříku.

Čtvrtá kapitola pojednává o zvýšení základního kapitálu. Důležitou změnu zavádí ZOK v účinnosti zvýšení základního kapitálu. Zápis zvýšení do obchodního rejstříku je tak deklaratorní, ledaže společnost využije konstitutivního účinku zápisu.¹¹⁴ ZOK také normuje možnost zvýšení základního kapitálu kombinací efektivního a nominálního zvýšení. Zákon v ustanovení § 217 pamatuje na ochranu věřitelů v případě, kdy zvýšení již bylo zapsáno do obchodního rejstříku. Zavádí se povinnost splnit vkladovou povinnost, i kdyby bylo usnesení valné hromady nebo prohlášení o převzetí vkladové povinnosti neplatné nebo neúčinné.

Poslední kapitolu jsem věnoval snížení základního kapitálu. Nastínil jsem případy, kdy ke snížení základního kapitálu dochází obligatorně a kdy fakultativně. Částka, o kterou bude snížení základního kapitálu provedeno, je limitována pouze zákonným minimem pro výši

¹¹⁴ HAVEL, Bohumil a kol. *Zákon ... s důvodovou zprávou...*, s. 114.

vkladu. Vklad každého společníka tak podle § 142 odst. 1 nesmí klesnout pod 1 Kč. V režimu ObchZ bylo nutno sledovat položky dvě. Nejenom výši vkladu, který byla na každého společníka alespoň 20 000 Kč, ale i výši základního kapitálu 200 000 Kč. V souvislosti s právem EU jsem upozornil na vliv čl. 32 Druhé směrnice na úpravu snížení základního kapitálu SRO.

Úprava změn základního kapitálu v režimu ZOK nedoznala velkých koncepčních změn. Je třeba říct, že ve srovnání s ObchZ byla podstatně rozšířena a doplněna hlavně o ustanovení směřující k ochraně věřitele. Je také třeba připustit, že vzhledem k oslabení role základního kapitálu by se ustanovení o jeho změně mohly vypustit. Přestože došlo k zásadní změně v koncepci základního kapitálu, nelze tento institut úplně opomíjet, protože oslabení funkce základního kapitálu nebude mít okamžitý účinek a společnosti budou mít i nadále tendenci základní kapitál vytvářet a veřejnost bude tuto položku sledovat.¹¹⁵

¹¹⁵ HAVEL, Bohumil a kol. *Zákon ... s důvodovou zprávou...*, s. 114.

Seznam použitých zdrojů

a) Monografie

1. BARTOŠÍKOVÁ, Miroslava, ŠTENGLOVÁ, Ivana. *Společnost s ručením omezeným*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2006. 660 s.
2. BĚLOHLÁVEK, J. Alexander a kol. *Komentář k zákonu o obchodních korporacích*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2013. 2733 s.
3. DĚDIČ, Jan a kol. *Akciové společnosti*. 6. přepracované vydání. Praha: C. H. BECK, 2007. 944 s.
4. DĚDIČ, Jan a kol. *Obchodní zákoník. Komentář - 2. díl*. Praha: Polygon, 2002, 1292 s.
5. DVOŘÁK, Tomáš. *Akciová společnost a Evropská společnost*. 2. vydání. Praha: ASPI Publishing, 2009. 936 s.
6. DVOŘÁK, Tomáš. *Společnost s ručením omezeným*. 3. přepracované vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2008. 428 s.
7. ELIÁŠ, Karel a kol. *Kurs obchodního práva. Právnícké osoby jako podnikatelé*. 5. vydání. Praha: C. H. Beck, 2005. 653 s.
8. ELIÁŠ, Karel a kol. *Kurs obchodního práva. Obchodní společnosti a družstva*. 6. vydání. Praha: C. H. Beck, 2010, 538 s.
9. HAVEL. Bohumil a kol. *Zákon o obchodních korporacích s aktualizovanou důvodovou zprávou*. Ostrava: Sagit, 2012. 288 s.
10. HEJDA Jan a kol. *Zákon o obchodních korporacích. Výklad jednotlivých ustanovení včetně návaznosti na české a evropské předpisy*. Praha: Linde, 2013. 784 s.
11. HEJDA, Jan a kol. *Nový zákon o obchodních společnostech a družstvech: zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech : (zákon o obchodních korporacích) : poznámkové znění*. 1. vydání. Olomouc: Anag, 2013. 859 s.
12. LOCHMANOVÁ, Ludmila. *Základy obchodního práva*. 2. přepracované a doplněné vydání. Ostrava: Key Publishing, 2011. 310 s.
13. POKORNÁ, Jarmila a kol. *Obchodní zákoník. Komentář I. díl*. Praha: Wolters Kluwer, 2009. 1115 s.
14. ŠTENGLOVÁ, Ivana a kol. *Zákon o obchodních korporacích. Komentář*. Praha: C. H. Beck, 2013. 1008 s.

15. ŠTENGLOVÁ, Ivana a kol. *Obchodní zákoník. Komentář. 13. vydání.* Praha: C. H. Beck, 2010. 1469 s.
16. HOLEJŠOVSKÝ, Josef. *Valné hromady společností s ručením omezeným.* Praha: C.H. Beck, 2011. 526 s

b) Judikatura

1. Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 23. dubna 2001, sp. zn. 29 Odo 342/2001
2. Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29. listopadu 2005, sp. zn. 29 Odo 1061/2004
3. Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 20. června 2007, sp. zn. 28 Cdo 228/2007
4. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. července 2009, sp. zn. 29 Cdo 590/2009
5. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 13. prosince 2006, sp. zn. 35 Odo 755/2005
6. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 16. června 2010, sp. zn. 29 Cdo 3703/2009
7. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. března 2008, sp. zn. 29 Cdo 408/2007
8. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 3. března 2009, sp. zn. 28 Cdo 223/2010
9. Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 22. května 2000, sp. zn. 7 Cmo 993/99
10. Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 30. Března 1999, sp.zn. 7 Cmo 966/1998

c) Právní předpisy

1. zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník
2. zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů
3. zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů
4. zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech
5. zákon č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob
6. zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních
7. zákon č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnících, ve znění pozdějších předpisů
8. zákon č. 21/2006 Sb., o ověřování shody opisu nebo kopie s listinou a o ověřování pravosti podpisu, ve znění pozdějších předpisů
9. zákon č. 352/1998 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění pozdějších předpisů
10. zákon č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu, ve znění pozdějších předpisů
11. zákon č. 563/1991 Sb., účetnictví, ve znění pozdějších předpisů
12. zákon č. 85/1996 Sb., o advokacii, ve znění pozdějších předpisů

d) Odborné články

1. VOSOL, David. Je povinná společnost s ručením omezeným zřídít při zvyšování kapitálu zvláštní účet u banky? *Právní rozhledy*, 2001, č. 9, s. 430.
2. WAGNER, Colin. Where Do Firms Incorporate? Deregulation and the Cost of Entry. *Journal of Corporate Finance*, 2008, č. 3.

e) Internetové zdroje

1. ŠTROSOVÁ, Ilona. *Základní kapitál a další prostředky ochrany věřitele u společnosti s ručením omezeným* [online]. ihned.cz, 11. února 2014 [cit. 19. června 2014]. Dostupné na <<http://zpravy.ihned.cz/c1-61692670-zakladni-kapital-a-dalsi-prostredky-ochrany-veritele-u-spolecnosti-s-nbsp-rucenim-omezenym>>.
2. RŮŽIČKA, Michal. *K navrhované úpravě změn základního kapitálu u společnosti s ručením omezeným*. [online]. epravo.cz, 27. září 2011 [cit. 20. června 2014]. Dostupné na <<http://www.epravo.cz/top/clanky/k-navrhovane-uprave-zakladniho-kapitalu-u-spolecnosti-s-rucenim-omezenym-76780.html>>.
3. KUTNAR, Stanislav. *Změny v právní úpravě týkající se společnosti s ručením omezeným od 1.1.2014*. [online]. epravo.cz, 21. srpna 2013 [cit. 2. března 2014]. Dostupné na <<http://www.epravo.cz/top/clanky/zmeny-v-pravni-uprave-tykajici-se-spolecnosti-s-rucenim-omezenym-od-1-1-2014-92088.html>>.

Shrnutí

Diplomová práce se věnuje změnám základního kapitálu SRO. První kapitola se věnuje institutu základního kapitálu a jeho funkcemi. Druhá kapitola se zabývá působností valné hromady a jednatele v rámci procesu změn základního kapitálu. Třetí kapitola analyzuje efektivní a nominální zvýšení základního kapitálu, náležitostmi usnesení valné hromady o zvýšení základního kapitálu, podmínkami pro zvýšení základního kapitálu peněžitými a nepeněžitými vklady. Čtvrtá kapitola je věnovaná snížení základního kapitálu. Práce se snaží analyzovat ustanovení o změnách základního kapitálu a poukázat na změny, které přinesla nová právní úprava.

Summary

This thesis focuses on changes in the capital of Inc. The first chapter is devoted to institute of capital and its functions. The second chapter deals with the competences of general meeting in the process of change of the capital. The third chapter analyzes the effective and nominal increase in capital, the necessities of general meeting resolution on the capital increase, the conditions for capital increase with cash deposits and non-cash deposits. The fourth chapter is devoted to the reduction of capital. The thesis analyzes the provisions of changes in capital and shows the changes brought about by the new legislation.

Klíčová slova

Společnost s ručením omezeným, valná hromada, jednatel, společník, věřitel, základní kapitál, změny základního kapitálu, zvýšení základního kapitálu, nominální zvýšení základního kapitálu, efektivní zvýšení základního kapitálu, snížení základního kapitálu, vklad, vklad peněžité, vklad nepeněžité, vklad, vkladová povinnost, podíl.

Keywords

Limited liability company, general meeting, managing director, partner, creditor, capital, changes in capital, increase in capital, nominal increase in capital, effective increase in capital, capital reduction, deposit, cash deposit, non-cash deposit, deposit obligation, share.